

Klasa: 022-03/13-01/86

Urbroj: 50301-05/16-13-7

Zagreb, 16. svibnja 2013.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o carinskoj službi

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst) i članka 129. u vezi sa člankom 151. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o carinskoj službi.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Slavka Linića, ministra financija, mr. sc. Borisa Lalovca, zamjenika ministra financija, mr. sc. Zlatka Grabara, pomoćnika ministra financija i ravnatelja Carinske uprave, te dr. sc. Maroja Langa, pomoćnika ministra financija.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O CARINSKOJ SLUŽBI

Zagreb, svibanj 2013.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O CARINSKOJ SLUŽBI

DIO I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuju djelokrug rada, poslovi i organizacija Ministarstva financija, Carinske uprave (u daljnjem tekstu: Carinska uprava), carinske ovlasti te obveze i odgovornosti carinskih službenika i njihov radnopravni položaj.

(2) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu za osobe u muškom rodu uporabljeni su neutralno i odnose se na muške i ženske osobe.

Članak 2.

(1) Poslove carinske službe obavlja Carinska uprava kao upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija Republike Hrvatske čija je temeljna zadaća primjena carinskih, trošarinskih, poreznih i drugih propisa.

(2) Carinska uprava djeluje pod nazivom: Ministarstvo financija, Carinska uprava.

(3) Carinska uprava ima službeni znak kružnoga oblika u čijem središtu je državni grb s postraničnim natpisom „REPUBLIKA“ s lijeve i „HRVATSKA“ s desne strane, koji je u gornjem dijelu okružen vijencem u motivu staroga hrvatskog pletera, a u donjem vodoravno položenom plaketom u bojama državne zastave s natpisom „CARINA“ u podlozi.

(4) Službeni znak iz stavka 3. ovoga članka sastavni je dio odore carinskih službenika, otiskuje se na službenoj iskaznici i službenoj znački ovlaštenih carinskih službenika, a njome se mogu označavati i službena prijevozna sredstva Carinske uprave.

(5) Carinska uprava u svom radu koristi carinski pečat i štambilj čiji sadržaj i izgled pravilnikom propisuje ministar financija.

Članak 3.

U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. *Poslovi carinske službe* su poslovi Carinske uprave određeni ovim Zakonom i drugim propisima.
2. *Nadzor* je svako postupanje koje poduzima Carinska uprava prema ovome Zakonu i drugim propisima kojim se osigurava pravilna primjena carinskih, trošarinskih, poreznih i drugih propisa iz svoje nadležnosti, kao i suzbijanje, sprječavanje i otkrivanje kažnjivih djela iz tih propisa.
3. *Mjesto nadzora* je svaki otvoreni ili zatvoreni prostor ili objekt gdje se obavlja nadzor.
4. *Carinsko-sigurnosne mjere* su mjere koje se sukladno carinskim propisima provode s robom koja se unosi u ili iznosi iz carinskog područja radi osiguranja zaštite i očuvanja sigurnosti društva, a osobito zaštite zdravlja i života ljudi, životinja i bilja, okoliša, kulturne baštine, nacionalnog blaga povijesne, umjetničke ili arheološke vrijednosti, intelektualnog vlasništva te zaštite drugih općih i javnopravnih interesa.

5. *Carinska ovlast* je ovlast određena ovim Zakonom i drugim propisima.
6. *Roba* su sve stvari koje se mogu razvrstati u Carinsku tarifu, uključujući i sve pokretne stvari koje se mogu klasificirati sukladno posebnim propisima.
7. *Prometno sredstvo* je svako sredstvo koje služi prijevozu ljudi ili robe.
8. *Javna davanja* su porezi i druga javna davanja sukladno Općem poreznom zakonu.
9. *Javnopravne naknade* su novčana davanja koja nisu propisana Općim poreznim zakonom, a koja se plaćaju sukladno posebnim propisima i koriste za podmirivanje posebno određenih potreba od općeg i/ili javnog interesa.
10. *Ovlašteni carinski službenik* je službenik Carinske uprave koji temeljem ovoga Zakona i drugih propisa obavlja poslove carinske službe primjenom carinskih ovlasti.

DIO II.

POSLOVI CARINSKE SLUŽBE

Članak 4.

(1) Carinska uprava obavlja nadzor radi osiguranja pravilne primjene propisa o javnim davanjima i javnopravnim naknadama te osiguranja zaštite zdravlja i života ljudi, životinja, prirode i okoliša kao i drugih općih i javnopravnih interesa.

(2) Carinska uprava priprema i izrađuje nacрте prijedloga zakona, drugih propisa i akata radi unapređenja carinskog, trošarinskog i poreznog sustava te učinkovitijeg ubiranja javnih davanja i javnopravnih naknada iz svoje nadležnosti.

(3) Poslovi carinske službe su osobito:

1. utvrđivanje, naplata i nadzor carinskih davanja, trošarina, posebnih poreza, poreza na dodanu vrijednost, ostalih drugih javnih davanja te javnopravnih naknada (u daljnjem tekstu: javna davanja),
2. osiguravanje pravilne primjene carinskih i drugih propisa koji se odnose na unos, iznos, provoz, prijenos, skladištenje i drugo raspolaganje s robom koja podliježe mjerama carinskog nadzora,
3. provedba carinsko-sigurnosnih mjera,
4. sudjelovanje u provođenju mjera zajedničke poljoprivredne, ribarske i trgovinske politike,
5. utvrđivanje, stavljanje na raspolaganje i nadzor tradicionalnih vlastitih sredstva Europske unije iz carinskih davanja,
6. otkrivanje, sprječavanje i suzbijanje prekršaja i kaznenih djela, njihovo otkrivanje i prikupljanje podataka o tim djelima i počiniteljima te provedba dokaznih radnji u prekršajnom i kaznenom postupku,

7. nadzor nad provedbom propisa o zabrani i sprječavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti te otkrivanje i sprječavanje svih oblika nedozvoljene i protuzakonite trgovine,
8. nadzor nad unosom, iznosom, prekograničnim prometom te drugim kretanjem i gospodarenjem otpadom sukladno propisima koji uređuju gospodarenje otpadom,
9. nadzor provedbe obveza proizvođača proizvoda u smislu propisa koji uređuju gospodarenje otpadom te naplata naknada za gospodarenje posebnim kategorijama otpada koje se obračunavaju i plaćaju te postupka posredovanja i trgovanja otpadom sukladno propisima koji uređuju gospodarenje otpadom,
10. provedba carinskih mjera provjere uvoza stvari koje oštećuju ozonski sloj sukladno propisima o zaštiti zraka,
11. nadzor u skladu s posebnim propisima ispunjavanja uvjeta za ostvarivanje prava na korištenje novčanih sredstava koji se isplaćuju iz državnog proračuna Republike Hrvatske, kao i novčanih sredstava koja korisnici izravno ili posredno ostvaruju primjenom oslobođenja ili izuzeća od plaćanja javnih davanja te sniženih visina i diferenciranih stopa javnih davanja,
12. provjere zakonitosti postupanja s robom sukladno propisima o koncesijama,
13. nadzor nad robom kojom se povrjeđuje pravo intelektualnog vlasništva,
14. nadzor nad provedbom propisa o morskom i slatkovodnom ribarstvu na području ribolovnog mora i voda te u dijelu koji se odnosi na kretanje i promet riba i drugih morskih i vodenih organizama,
15. nadzor kretanja, raspolaganja i prometa opasnih proizvoda i proizvoda čije je stavljanje na tržište zabranjeno ili ograničeno ili za koje je naređeno povlačenje s tržišta, odnosno proizvoda koji ne ispunjavaju propisane tehničke zahtjeve i predstavljaju ozbiljan rizik za zdravlje i sigurnost,
16. provedba carinskih mjera provjere značajki proizvoda sukladno propisima o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti i drugim propisima koji uređuju tehničke zahtjeve za proizvode,
17. nadzor unosa i iznosa gotovine preko državne granice sukladno propisima o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma,
18. nadzor obavljanja prijevoza, dozvola i drugih isprava sukladno propisima o prijevozu u cestovnom prometu te osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila u prometu na cestama sukladno propisima o sigurnosti prometa na cestama,
19. provedba upravnih, stručnih i nadzornih mjera u vezi s ispunjavanjem propisanih uvjeta za obavljanje međunarodnog otpremništva u vezi s carinjenjem roba, odnosno uvjeta za obavljanje poslova zastupanja u carinskom postupku,
20. administrativna suradnja i međunarodna razmjena informacija s državama članicama Europske unije ili s trećim državama u području primjene propisa iz nadležnosti Carinske uprave,
21. svi drugi poslovi koji su Carinskoj upravi stavljeni u nadležnost posebnim propisima.

Članak 5.

(1) Carinska uprava surađuje s državnim tijelima, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti u poduzimanju mjera radi ostvarenja učinkovitog i svrhovitog obavljanja poslova carinske službe.

(2) Carinska uprava surađuje i s drugim tijelima, organizacijama, zajednicama, nevladinim organizacijama, gospodarskim subjektima i njihovim udruženjima i zainteresiranom javnošću radi razvijanja partnerstva u sprječavanju i otkrivanju protupravnog postupanja te olakšavanju trgovine i stvaranju okruženja suradnje i povjerenja s pouzdanim gospodarskim subjektima.

(3) Radi ostvarivanja ciljeva iz stavka 1. i 2. ovoga članka Carinska uprava može zaključivati sporazum o suradnji.

DIO III. UNUTARNJE USTROJSTVO, UPRAVLJANJE I POSLOVI UNUTARNJIH USTROJSTVENIH JEDINICA

Članak 6.

(1) Poslovi iz djelokruga Carinske uprave obavljaju se u:

1. Središnjem uredu,
2. područnim carinskim uredima,
3. carinskim uredima te graničnim carinskim uredima.

(2) Unutarnje ustrojstvo Carinske uprave, osim pitanja koja su uređena ovim Zakonom, uredit će se uredbom Vlade Republike Hrvatske o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija.

Članak 7.

(1) Središnji ured ima sjedište u Zagrebu.

(2) Područni carinski uredi se osnivaju u gospodarskim i prometnim središtima kada to zahtijevaju opseg, struktura i tokovi kretanja roba u putničkom i robnom prometu s inozemstvom te drugi gospodarski interesi. Za obavljanje svih ili nekih poslova iz djelokruga područnih carinskih ureda osnivaju se carinski uredi i granični carinski uredi kao unutarnje ustrojstvene jedinice područnog carinskog ureda.

(3) Zbog posebnosti obavljanja poslova u Carinskoj upravi, sukladno međunarodnim standardima uređivanja djelokruga i ustroja carinske službe, uvjeti za organiziranje ustrojstvenih jedinica Središnjeg ureda, područnih carinskih ureda, carinskih ureda i graničnih carinskih ureda mogu se propisati drugačije od uvjeta utvrđenih propisima o načelima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave.

(4) Carinski službenici mogu obavljati poslove iz djelokruga rada Središnjeg ureda, područnih carinskih ureda, carinskih ureda i graničnih carinskih ureda i izvan sjedišta rada kao samostalni izvršitelji.

(5) Vlada Republike Hrvatske donosi odluke o osnivanju, sjedištima, području djelovanja i početku rada područnih carinskih ureda te odluke o osnivanju, sjedištima i području djelovanja carinskih ureda i graničnih carinskih ureda.

(6) Ministar financija rješenjem određuje početak rada carinskog ureda i graničnog carinskog ureda.

Članak 8.

(1) Carinskom upravom upravlja ravnatelj.

(2) Ravnatelj Carinske uprave (u daljnjem tekstu: ravnatelj) je za svoj rad odgovoran ministru financija i Vladi Republike Hrvatske.

Članak 9.

(1) Ravnatelj može imati dva zamjenika i više pomoćnika.

(2) Zamjenik ravnatelja zamjenjuje ravnatelja u slučaju spriječenosti ili odsutnosti te obavlja druge poslove koje mu povjeri ravnatelj. Ako ravnatelj ima dva zamjenika, ravnatelj će odrediti koji će ga od zamjenika zamjenjivati u slučaju spriječenosti ili odsutnosti.

(3) Zamjenik ravnatelja za svoj rad odgovoran je ravnatelju i ministru financija.

(4) Pomoćnik ravnatelja upravlja radom sektora u Središnjem uredu te obavlja druge poslove iz djelokruga rada Carinske uprave koje mu povjeri ravnatelj.

(5) Pomoćnik ravnatelja za svoj rad i rad sektora kojim upravlja odgovoran je ravnatelju i ministru financija.

Članak 10.

(1) Radom područnog carinskog ureda upravlja pročelnik koji je ujedno pomoćnik ravnatelja.

(2) Pročelnik područnog carinskog ureda ima jednog ili više zamjenika.

(3) Radom carinskog ureda i radom graničnog carinskog ureda upravlja predstojnik.

(4) Predstojnik carinskog ureda i graničnog carinskog ureda može imati jednog ili više pomoćnika.

Članak 11.

(1) Središnji ured u skladu s ovim Zakonom i posebnim propisima:

1. organizira, usmjerava i nadzire rad službe i ustrojstvenih jedinica, prati razvoj i ostvarivanje ciljeva, priprema stručne podloge za unapređivanje organizacije rada i zakonitosti postupanja,
2. donosi strategije, smjernice, planove i programe za organizacijski, stručni i tehnički razvitak službe,
3. prati provedbu propisa i stručni je nositelj izrade zakona i podzakonskih akata iz nadležnosti Carinske uprave,
4. osigurava uvjete i izdaje upute i druge usmjerujuće akte za jedinstvenu, pravilnu, pravodobnu i učinkovitu primjenu propisa iz nadležnosti Carinske uprave,
5. daje i objavljuje obavijesti o primjeni propisa iz nadležnosti Carinske uprave, obvezujuća mišljenja o razvrstavanju robe u Carinsku tarifu te podrijetlu robe,
6. prikuplja, procjenjuje, evidentira, obrađuje, koristi i čuva podatke i obavijesti,
7. osigurava uvjete, usmjerava i nadzire provedbu propisa Europske unije,
8. sudjeluje u radu i surađuje s tijelima Europske unije,
9. upravlja i nadzire vođenje evidencije tradicionalnih vlastitih sredstva Europske unije iz carinskih davanja i pristojbi za šećer te nadzire i potvrđuje slučajeve prijevara i nepravilnosti i slučajeve otpisa,
10. provodi provjere, prihvaća i prati rokove važenja instrumenata osiguranje naplate duga po osnovi javnih davanja,
11. koordinira, usmjerava i provodi carinsko-sigurnosne mjere,
12. odobrava primjenu povlaštenih statusa i pojednostavljenih postupaka,
13. nadzire kretanje trošarinskih proizvoda,
14. obavlja kemijsko-fizikalna, odnosno instrumentalna ispitivanja uzoraka robe te obavlja stručna vještačenja,
15. kada je to propisano vodi upravni postupak u prvom stupnju,
16. koordinira i usmjerava poslove nadzora te ih u najsloženijim slučajevima i neposredno provodi,
17. razvija i unapređuje metode i tehnike sprječavanja, suzbijanja i otkrivanja kažnjivih djela u postupanjima koja su u nadležnosti Carinske uprave,
18. provodi unutarnji nadzor i unutarnju kontrolu zakonitosti postupanja Carinske uprave,
19. obavlja poslove i provodi sve radnje u vezi radnopravnog statusa carinskih službenika te namještenika,
20. organizira i sudjeluje u provedbi programa stručne edukacije, osposobljavanja i usavršavanja carinskih službenika te drugih osoba,

21. osniva prvostupanjski i drugostupanjski disciplinski sud i vodi poslove disciplinskog sudovanja u prvom i drugom stupnju,
22. sudjeluje u izradi plana prijedloga proračuna i plana rashoda, priprema stručne podloge za podnošenje zahtjeva glede osiguranja proračunskih sredstava za financiranje rada i djelovanja Carinske uprave, poduzima mjere osiguranja zakonitoga raspolaganja sredstvima kojima raspolaže, racionalizira troškove poslovanja te priprema stručne podloge za izradu troškovnih izvješća,
23. nadzire i analizira naplatu prihoda državnog proračuna Republike Hrvatske po osnovi javnih davanja te poduzima mjere za osiguranje njihove naplate,
24. provodi postupke nabave, priprema dokumentaciju za nadmetanje te prati rokove isporuka i plaćanja,
25. obavlja poslove u vezi sa izgradnjom, obnavljanjem i održavanjem objekata Carinske uprave,
26. prikuplja, obrađuje, kontrolira, nadzire i čuva statističke podatke o robnoj razmjeni između zemalja članica Europske unije,
27. surađuje s drugim državnim tijelima, javnim službama, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te gospodarskim subjektima,
28. surađuje s nadležnim službama drugih država, međunarodnim organizacijama i stručnim udrugama na područjima iz nadležnosti Carinske uprave,
29. obavlja poslove u vezi s tiskanjem i izdavanjem obrazaca, stručnih izdanja i publikacija Carinske uprave,
30. obavlja poslove u vezi s komunikacijom s javnošću,
31. obavlja i druge poslove određene ovim Zakonom ili drugim propisima.

(2) Upute i drugi usmjeravajući akti koje donosi Središnji ured o primjeni propisa iz djelokruga rada carinske službe obvezujući su za sve ustrojstvene jedinice Carinske uprave.

Članak 12.

Područni carinski ured neposredno ili preko svojih ustrojstvenih jedinica u skladu s ovim Zakonom i posebnim propisima:

1. odobrava provedbu carinski dopuštenog postupanja i uporabe robe,
2. obračunava i naplaćuje javna davanja,
3. sudjeluje u odobravanju primjene povlaštenih statusa i pojednostavnjenih postupaka,
4. odobrava primjenu oslobođenja i drugih izuzeća i olakšica od plaćanja javnih davanja,
5. rješava o otpustu, povratu i otpisu javnih davanja,

6. neposredno provodi poslove nadzora radi pravilne primjene carinskih, trošarinskih, poreznih i drugih propisa iz nadležnosti Carinske uprave kao i suzbijanja, sprječavanja i otkrivanja kažnjivih djela iz tih propisa,
7. provodi nadzor i fizičke provjere robe koja se izvozi uz primjenu izvoznih naknada i poticaja,
8. provodi postupak naknadnog obračuna i naplate javnih davanja,
9. provodi mjere osiguranja naplate javnih davanja,
10. provodi postupak ovrhe radi naplate javnih davanja,
11. vodi evidenciju i obrađuje podatke o tradicionalnim vlastitim sredstvima Europske unije iz carinskih davanja,
12. utvrđuje i prijavljuje slučajeve prijevara i nepravilnosti te otpisa tradicionalnih vlastitih sredstva Europske unije iz carinskih davanja,
13. provodi postupak registracije i rješava o svim pravima i obvezama trošarinskih obveznika i obveznika posebnih poreza te nadzire kretanje trošarinskih proizvoda,
14. kada je to propisano vodi upravni postupak u prvom stupnju,
15. u prvom stupnju vodi prekršajne postupke kada je provedba prekršajnog postupka stavljena u djelokrug rada Carinske uprave,
16. vodi carinsko skladište,
17. provodi postupak oduzimanja, smještaja, čuvanja, prodaje, dodjele i uništenja robe,
18. daje obavijesti o primjeni propisa iz nadležnosti Carinske uprave,
19. prikuplja, procjenjuje, evidentira, obrađuje, koristi i čuva podatke i obavijesti,
20. surađuje i razmjenjuje podatke s drugim državnim i javnim tijelima,
21. provodi nadzor rada i poslovanja međunarodnih otpremnika u vezi s carinjenjem robe, odnosno poslova zastupanja u carinskom postupku,
22. provodi carinsko-sigurnosne mjere,
23. obavlja nadzor i kontrolu unosa i iznosa domaćih i stranih sredstava plaćanja te sprječava i otkriva kažnjiva djela s tim u vezi,
24. prema odluci Vlade Republike Hrvatske obavlja poslove iz područja nadzora državne granice,
25. obavlja i druge poslove određene ovim Zakonom i drugim propisima.

**DIO IV.
CARINSKE OVLAŠTI**

**GLAVA I.
OPĆE ODREDBE**

Članak 13.

(1) Prilikom obavljanja poslova carinske službe ovlaštenu carinski službenik ima ovlaštenu propisanu ovim i drugim zakonima.

(2) Ovlaštenu carinski službenik će i izvan službe poduzeti nužne radnje za sprječavanje bilo kojeg nezakonitog postupanja koje je u nadležnosti Carinske uprave.

Članak 14.

(1) Carinske ovlaštenu propisanu ovim Zakonom su:

1. prikupljanje, procjena, evidentiranje, obrada i korištenje podataka i obavijesti,
2. pregled dokumentacije te provjere vjerodostojnosti i istinitosti isprava,
3. provjera istovjetnosti osoba,
4. provjera statusa i svojstva robe,
5. pozivanje,
6. davanje upozorenja i naredbi,
7. privremeno ograničenje slobode kretanja,
8. pregled osoba,
9. pregled robe,
10. praćenje, zaustavljanje, pregled i pretraga prometnih sredstava,
11. ulazak, pregled i pretraga poslovnih prostorija, prostora i objekata,
12. privremeno oduzimanje robe i isprava,
13. uporaba sredstava prisile.

(2) Pojedine carinske ovlaštenu mogu se propisati i drugim zakonom.

Članak 15.

(1) Ovlaštenu carinski službenik kada primjenjuje ovlaštenu propisanu ovim Zakonom i drugim propisima dužan je poštivati dostojanstvo, ugled i čast svake osobe na koju se poduzeta radnja odnosi, vodeći računa o zaštiti Ustavom Republike Hrvatske i zakonom zajamčenih ljudskih prava i temeljnih sloboda te poštivati odredbe Kodeksa profesionalne etike.

(2) Posebno obzirno ovlaštenu carinski službenik postupuje prema djeci, maloljetnim, starim i nemoćnim osobama te osobama s invaliditetom, uzimajući u obzir njihove specifične karakteristike koje se mogu opaziti.

(3) Carinska ovlást prema maloljetnoj osobi primjenjuje se u nazočnosti roditelja ili skrbnika, osim ako to zbog okolnosti nije moguće.

(4) Primjene carinskih ovlasti moraju biti razmjerne potrebi zbog kojih se poduzimaju.

(5) Primjena carinskih ovlasti ne smije izazvati veće štetne posljedice od onih koje bi nastupile da carinske ovlasti nisu primijenjene.

(6) Između više carinskih ovlasti ovlaštenu carinski službenik primijenit će onu kojom se s najmanje štetnih posljedica i u najkraćem vremenu postiže njezin cilj.

Članak 16.

Ovlaštenu carinski službenik primjenjuje ovlasti po službenoj dužnosti ili po nalogu nadređene osobe. Nalog nadređene osobe može biti usmeni ili pisani.

Članak 17.

(1) Ovlaštenom carinskom službeniku izdaje se službena iskaznica i službena značka s identifikacijskim brojem.

(2) Obrazac službene iskaznice, izgled službene značke te postupak izdavanja službene iskaznice i službene značke, kao i način obilježavanja prijevoznih sredstava znakom carinske službe pravilnikom propisuje ministar financija.

(3) Ovlaštenu carinski službenici obavljaju poslove carinske službe u odori ili civilnoj odjeći. Odora je svečana ili radna odora s propisanim znakom Carinske uprave.

(4) Radna mjesta na kojima ovlaštenu carinski službenici moraju nositi odoru, izgled, vrstu, trajanje i način uporabe odore te poslove koje carinski službenici mogu obavljati u civilnoj odjeći pravilnikom propisuje ministar financija.

(5) Prijevozna sredstva koja se koriste u službene svrhe mogu biti označena znakom Carinske uprave i natpisom „Carina“. Prijevozna sredstva registriraju se sukladno propisu kojeg donosi ministar financija u suradnji s tijelom nadležnim za registriranje vozila.

(6) Ovlaštenu carinski službenik pri obavljanju nadzora može koristiti tehničku opremu, pse za detekciju te službena vozila i plovila s uporabom svjetlosnih i zvučnih signala.

Članak 18.

(1) Ovlaštenu carinski službenik koji poslove carinske službe obavlja u civilnoj odjeći dužan je prije početka primjene carinske ovlasti predstaviti se pokazivanjem službene značke i službene iskaznice.

(2) Ovlašteni carinski službenik koji poslove carinske službe obavlja u odori dužan je na zahtjev osobe prema kojoj će primijeniti carinsku ovlast predstaviti se pokazivanjem službene značke i službene iskaznice.

(3) Iznimno, ovlašteni carinski službenik neće se predstaviti na način određen u stavku 1. i 2. ovoga članka ako okolnosti primjene carinske ovlasti ukazuju da bi to moglo ugroziti postizanje njezinog cilja. Po prestanku navedenih okolnosti ovlašteni carinski službenik će se predstaviti na način određen stavkom 1. i 2. ovoga članka.

Članak 19.

(1) U odnosu na osobu s imunitetom, ovlašteni carinski službenik postupuje u skladu s međunarodnim ugovorom i posebnim propisom.

(2) O postupanju u odnosu na osobu s imunitetom, ovlašteni carinski službenik odmah obavještava nadređenog rukovodećeg službenika.

Članak 20.

Državna i druga tijela s javnim ovlastima dužna su pružiti stručnu i drugu pomoć Carinskoj upravi pri provedbi poslova carinske službe.

Članak 21.

(1) Prema pozivima međunarodnih organizacija ili na osnovi obveza koje proistječu iz međunarodnih ugovora ili drugih propisa službenici Carinske uprave mogu sudjelovati u obavljanju službenih zadaća u inozemstvu.

(2) O sudjelovanju i obavljanju službenih zadaća iz stavka 1. ovoga članka te o imenovanju ovlaštenog carinskog službenika odlučuje ministar financija na prijedlog ravnatelja.

(3) Ministar financija izdaje pisane ovlasti kojima određuje opseg i trajanje ovlasti, kao i zadatke koje mogu provoditi carinski službenici druge države ili međunarodne organizacije kada na osnovi međunarodnih ugovora ili drugih propisa djeluju u Republici Hrvatskoj.

Članak 22.

Ovlašteni carinski službenik koji je imenovan za istražitelja provodi dokazne radnje povjerene od nadležnog državnog odvjetnika sukladno odredbama Zakona o kaznenom postupku i propisima iz nadležnosti Carinske uprave.

Članak 23.

Carinska uprava može prije pokretanja prekršajnog postupka izdati prekršajni nalog sukladno Prekršajnom zakonu ako se pri provedbi nadzora neposrednim opažanjem ovlaštenog carinskog službenika utvrdi počinjenje prekršaja iz nadležnosti Carinske uprave.

GLAVA II.

POSEBNE ODREDBE O POJEDINIM CARINSKIM OVLASTIMA

1. Prikupljanje, procjena, evidentiranje, obrada i korištenje podataka i obavijesti

Članak 24.

(1) Carinska uprava prikuplja osobne te druge podatke i obavijesti radi provođenja poslova carinske službe iz već postojećih izvora podataka, neposredno od osobe na koju se ti podaci odnose i od drugih osoba za koje je vjerojatno da imaju saznanja o tim podacima.

(2) Prikupljanje osobnih te drugih podataka i obavijesti od djeteta poduzima se u nazočnosti roditelja, skrbnika, udomitelja, osobe kojoj je dijete povjereno na čuvanje i odgoj ili stručne osobe centra za socijalnu skrb.

(3) Ovlašteni carinski službenik koji prikuplja osobne te druge podatke i obavijesti iz već postojećih izvora podataka ili od drugih osoba, nije o tome dužan obavijestiti osobe na koje se ti podaci odnose ako bi to onemogućilo ili otežalo izvršenje određenog posla.

(4) Tijela, ustanove i drugi subjekti koji na temelju zakona i u okviru svojih djelatnosti raspolažu osobnim izvornim podacima i obavijestima dužni su na zahtjev ovlaštenog carinskog službenika dostaviti tražene osobne te druge podatke i obavijesti.

(5) Ovlašteni carinski službenik može prikupljati osobne te druge podatke i obavijesti u službenim prostorima, na radnom mjestu osobe, drugom pogodnom mjestu, a uz prethodni pristanak osobe i u njezinu domu.

Članak 25.

Ovlašteni carinski službenik je dužan prije unošenja osobnih te drugih podataka i obavijesti u evidencije, procijeniti pouzdanost izvora i vjerodostojnost osobnih te drugih podataka i obavijesti.

Članak 26.

Carinska uprava vodi evidencije o osobnim te drugim podacima i obavijestima koje prikuplja u vezi s obavljanjem poslova iz svoje nadležnosti.

Članak 27.

(1) Osobni podaci pohranjeni u evidencije mogu se koristiti samo u svrhu zbog koje je evidencija ustrojena, a u drugu svrhu samo ako je to propisano posebnim zakonom.

(2) Carinska uprava može sravnjivati osobne podatke te druge podatke i obavijesti prikupljene u skladu s ovim Zakonom, s osobnim podacima te drugim podacima i obavijestima koje je ovlaštena prikupljati.

(3) Netočni podaci i obavijesti pohranjeni u evidencije moraju se ispraviti bez odgode. Ispravak se mora zabilježiti.

Članak 28.

Zainteresirana osoba ima pravo uvida u svoje podatke u evidencijama sukladno posebnom propisu.

Članak 29.

(1) U prikupljanju, evidentiranju, obradi i korištenju osobnih te drugih podataka i obavijesti Carinska uprava posebno skrbi o zaštiti osobnih i drugih podataka te o njihovoj tajnosti i povjerljivosti.

(2) Prilikom primjene ovlasti iz članka 24. ovoga Zakona primjenjuju se propisi kojima se uređuje zaštita osobnih podataka i podataka koji predstavljaju poslovnu i drugu tajnu.

Članak 30.

(1) Nadzor nad evidencijama podataka koje vodi Carinska uprava, a u kojima su pohranjeni osobni podaci, obavlja tijelo nadležno za zaštitu osobnih podataka sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.

(2) Podaci pohranjeni u evidencije mogu se koristiti u znanstvene i statističke svrhe u skladu s posebnim propisima.

(3) Razni brojčani podaci iz evidencija mogu se koristiti u statističke i analitičke svrhe u Carinskoj upravi i Ministarstvu financija.

(4) Vrstu, način vođenja i uporabe te način i rokove čuvanja evidencija koje vodi Carinska uprava pravilnikom propisuje ministar financija.

2. Pregled dokumentacije i provjera vjerodostojnosti i istinitosti isprava

Članak 31.

Ovlašteni carinski službenik provjerava usklađenost poslovanja fizičkih i pravnih osoba s propisima iz nadležnosti Carinske uprave na temelju poslovnih knjiga, evidencija i drugih isprava.

Članak 32.

(1) Ovlašteni carinski službenik provjerava isprave podnesene u postupcima za koje je nadležna Carinska uprava i podatke iskazane u tim ispravama, uključujući i ostale isprave te podatke koji se prikupljaju u provedbi nadzora.

(2) Ovlašteni carinski službenik može zahtijevati od osobe koja je prema propisima dužna dati podatke ili ispuniti određenu obvezu da mu u određenom roku i na određenom mjestu podnese bilo koju knjigovodstvenu ispravu, ugovor, poslovno dopisivanje, evidenciju ili neku drugu ispravu koju smatra potrebnom za provedbu nadzora.

(3) Isprave, podaci ili ispunjenje određene obveze iz stavka 2. ovoga članka mogu se zahtijevati od svake osobe koja raspolaže traženom dokumentacijom ili raspolaže podacima ili bi te isprave ili podatke trebala imati.

(4) Ako se poslovne knjige i propisane evidencije vode na elektronskom mediju ovlaštenu carinski službenik može pregledati bazu podataka računalnog sustava te zahtijevati izradu, odnosno predaju svakog dokumenta ili deklaracije koja potvrđuje neki podatak koji je zabilježen na elektronskom mediju.

3. Provjera istovjetnosti osoba

Članak 33.

(1) Ovlaštenu carinski službenik može pri obavljanju nadzora izvršiti provjeru istovjetnosti osoba.

(2) Provjera istovjetnosti osobe provodi se uvidom u njezinu osobnu iskaznicu, putnu ispravu ili drugu javnu ispravu s fotografijom.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, provjera istovjetnosti može biti provedena na temelju iskaza osobe čija je istovjetnost provjerena.

(4) Prilikom provjere istovjetnosti osobe ovlaštenu carinski službenik dužan je upoznati osobu s razlogom provjere njezine istovjetnosti.

(5) Ovlaštenu carinski službenik može uskratiti obavijest o stvarnom razlogu provjere istovjetnosti i o svom svojstvu ako bi to moglo ugroziti postizanje cilja nadzora.

(6) Ako se na temelju dostupnih podataka ne može provjeriti istovjetnost osobe iz stavka 1. ovoga članka utvrđivanje istovjetnosti zatražit će se od nadležne policijske uprave.

4. Provjera statusa i svojstva robe

Članak 34.

Provjera statusa i svojstva robe provodi se smislenom primjenom članka 33. ovoga Zakona kada je u postupku potrebno utvrditi obilježja i svojstva robe kao i utvrditi odnos između osobe ili događaja i robe.

5. Pozivanje

Članak 35.

(1) Ako drugačije nije propisano posebnim zakonom, na razgovor radi prikupljanja obavijesti može se pozvati osobu za koju je vjerojatno da raspolaže s obavijestima korisnim za provođenje nadzora.

(2) U pozivu se mora naznačiti naziv, mjesto i adresa ustrojstvene jedinice Carinske uprave, razlog, mjesto i vrijeme pozivanja.

(3) Osoba koja se odazvala pozivu, a odbije dati obavijest, ne može se ponovno pozivati zbog istog razloga.

Članak 36.

(1) Osobe iz članka 35. ovoga Zakona mogu su pozivati u vremenu od 06.00 do 22.00 sata.

(2) Ako postoji opasnost od odgode prikupljanja obavijesti iz članka 35. ovoga Zakona, osobu od koje se traži obavijest ovlašteni carinski službenik može pozvati izvan vremena propisanog u stavku 1. ovoga članka.

Članak 37.

(1) Ovlašteni carinski službenik osobu poziva pismeno, usmeno ili uporabom odgovarajućeg komunikacijskog uređaja, pri čemu joj je dužan priopćiti razlog pozivanja. Uz suglasnost osobe može ju i prevesti do službenih prostorija.

(2) Osoba se iznimno može pozivati i putem sredstava javnog priopćavanja kad je to prijeko potrebno zbog opasnosti od odgode, sigurnosti postupanja ili kada se poziv upućuje većem broju osoba.

(3) Na zahtjev pozvane osobe koja je pristupila na temelju poziva izdat će se potvrda o pristupanju.

6. Davanje upozorenja i naredbi**Članak 38.**

Ovlašteni carinski službenik prilikom obavljanja nadzora upozorit će osobu koja svojim ponašanjem, djelovanjem ili propuštanjem određene radnje može dovesti u opasnost svoju sigurnost ili sigurnost druge osobe ili kada opravdano očekuje da bi ta osoba mogla počinuti ili izazvati drugu osobu da počini kažnjivu radnju.

Članak 39.

(1) Ovlašteni carinski službenik izdaje naredbu:

1. kada tijekom nadzora otklanja opasnost za život i imovinu,
2. radi sprječavanja počinjenja kažnjive radnje ili sprječavanja otpora ili bijega osobe u odnosu na koju se provodi nadzor,
3. radi sprječavanja uništenja dokaza i tragova koji mogu poslužiti kao dokaz,
4. radi neometanog pregleda osoba, robe, prometnih sredstava te poslovnih prostorija, prostora i objekata koji su predmet nadzora,
5. u drugim slučajevima sukladno posebnim propisima.

(2) Naredba iz stavka 1. ovoga članka može se izdati i većem broju osoba.

Članak 40.

(1) Uz naredbe iz članka 39. ovoga Zakona ovlašteni carinski službenik može kada to okolnosti slučaja zahtijevaju radi onemogućavanja daljnjeg nezakonitog postupanja naredbom privremeno ograničiti ili privremeno zabraniti obavljanje djelatnosti pečačenjem poslovnih prostorija, skladišta, pogona, dijela pogona, postrojenja, opreme ili drugih prostorija te onemogućavanjem korištenja postrojenja, uređaja i druge opreme za rad, odnosno na drugi pogodan način.

(2) Ovlašteni carinski službenik može naredbom odrediti mjere kojima se onemogućava i sprječava nezakonito postupanje na mjestima koja su određena kao tržnice, mjestima gdje se može prigodno trgovati (sajmovi, izložbe, priredbe i slično) i na drugim mjestima. U skladu s naredbom dužni su, između ostalih, postupati i fizičke i pravne osobe koje upravljaju poslovanjem tržnica i koje organiziraju prigodno trgovanje te nadležna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(3) Mjere iz stavka 2. ovoga članka se mogu sastojati u označavanju te fizičkom ograđivanju ili zaprečivanju pristupa prostoru, stavljanju natpisa kojima se upozorava na nezakonito postupanje i drugim radnjama kojima se postiže svrha onemogućavanja i sprječavanja nezakonitog postupanja.

(4) Naredba iz ovoga članka traje do uklanjanja razloga radi koje je izrečena, a najdulje 15 dana od dana izricanja nakon kojeg roka se rješenjem odlučuje o uvjetima zakonitog obavljanja djelatnosti ili provedbi daljnjih mjera da bi se slučaj ispravno uredio. Žalba izjavljena protiv navedenog rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.

Članak 41.

(1) Upozorenja i naredbe se daju usmeno, pisano ili na drugi odgovarajući način (svjetlosnim i zvučnim signalima, znakovima, rukom i na drugi način).

(2) Uvjete i načine izricanja te provedbe upozorenja i naredbi pravilnikom propisuje ministar financija.

7. Privremeno ograničenje slobode kretanja

Članak 42.

(1) Ovlašteni carinski službenik može radi provođenja nadzora privremeno ograničiti pristup ili kretanje na mjestu nadzora ili zadržati osobe.

(2) Privremeno ograničenje pristupa ili kretanja na mjestu nadzora ne smije trajati dulje od vremena potrebnog za ostvarenje cilja radi kojega je ovlast primijenjena.

(3) Zadržavanje osobe na mjestu nadzora ne smije trajati dulje od ostvarenja cilja radi kojega je ovlast primijenjena, a najdulje šest sati. Ako postoje razlozi za privremeno zadržavanje osobe dulje od šest sati bez odgađanja se obavještava nadležno Vijeće za prekršaje iz članka 62. ovoga Zakona.

8. Pregled osoba

Članak 43.

(1) Ovlašteni carinski službenik može radi provođenja nadzora obaviti pregled osobe.

(2) Pregled osobe obuhvaća pregled svega što osoba nosi na tijelu ili uza se pri čemu se utvrđuje ima li kod sebe, odnosno na sebi stvari koje su predmet kažnjivih radnji za provođenje kojih je nadležna Carinska uprava.

(3) Pregled mogu obavljati samo ovlašteni carinski službenici istog spola kojeg je osoba koju pregledavaju, a pregled maloljetne osobe može se obaviti samo u prisutnosti njenih roditelja ili skrbnika. Ako se ne može osigurati prisutnost roditelja ili skrbnika, odnosno ako odbiju prisustvovati pregledu, pregled će se obaviti u prisutnosti stručne osobe nadležnog tijela za socijalnu skrb.

(4) Iznimno, kad je nužan žuran pregled osobe radi oduzimanja oružja ili predmeta prikladnih za napad ili samoozljeđivanje, pregled može obaviti osoba drugog spola.

(5) U slučaju postojanja osnove sumnje da je roba koja je predmet prekršaja iz nadležnosti Carinske uprave, odnosno predmet kaznenog djela skrivena u tijelu osobe, obavljanje tjelesne pretrage povjerit će se liječniku javne zdravstvene službe.

9. Pregled robe

Članak 44.

Ovlašteni carinski službenik može pri obavljanju nadzora obaviti pregled robe.

Članak 45.

Osobe iz članka 43. ovoga Zakona dužne su ovlaštenom carinskom službeniku omogućiti nesmetan pregled robe.

Članak 46.

(1) Prilikom postupanja iz članka 44. ovoga Zakona ovlašteni carinski službenik radi provođenja analize ili drugog odgovarajućeg ispitivanja može uzeti uzorke robe.

(2) Postupak uzimanja uzoraka pravilnikom propisuje ministar financija.

Članak 47.

(1) Ovlašteni carinski službenik može pregledati robu i u slučaju kada se ne može povezati s bilo kojom osobom, a takva roba smatra se napuštenom.

(2) Ako drugačije nije propisano posebnim propisom, Carinska uprava će radi uređivanja statusa robe iz stavka 1. ovoga članka poduzeti sve potrebne mjere, uključujući i njezinu prodaju. Roba će se uništiti ako prema posebnim propisima ne može biti u prometu u Republici Hrvatskoj.

11. Praćenje, zaustavljanje, pregled i pretraga prometnih sredstava

Članak 48.

(1) Ovlašteni carinski službenik pri provedbi nadzora može pratiti, zaustaviti, pregledati i pretražiti prometna sredstva.

(2) Osobe koje upravljaju prometnim sredstvima prema kojima se primjenjuje ovlast iz stavka 1. ovoga članka dužne su se zaustaviti na mjestu nadzora koje odredi ovlašteni carinski službenik davanjem znakova propisanih pravilnikom iz stavka 7. ovoga članka i na zahtjev ovlaštenog carinskog službenika moraju pružiti sve potrebne podatke te mu pokazati robu koju prevoze ili prenose.

(3) Pregled prometnog sredstva podrazumijeva pregled prostora i svih stvari koje se nalaze u njemu.

(4) Ako se pri pregledu prometnog sredstva utvrde osnove sumnje u kršenje propisa iz nadležnosti Carinske uprave ovlašteni carinski službenik ima pravo obaviti pretragu svih dijelova prometnog sredstva, uključujući stvari u njima te koristeći tehnička pomagala ima pravo rastavljanja pojedinih dijelova prometnog sredstva. Prema potrebi pozvat će se stručna osoba radi pružanja stručne pomoći.

(5) Ukoliko se nakon pretrage i rastavljanja prometnog sredstva utvrdi da nije bilo kršenja propisa prometno sredstvo će se vratiti u prvobitno stanje.

(6) O izvršenoj pretrazi i rastavljanju prometnog sredstva ovlašteni carinski službenik sačinit će zapisnik.

(7) Način postupanja ovlaštenih carinskih službenika prilikom zaustavljanja prometnih sredstava pravilnikom propisuje ministar financija.

11. Ulazak, pregled i pretraga poslovnih prostorija, prostora i objekata

Članak 49.

(1) Ovlašteni carinski službenik radi provođenja nadzora može ući, pregledati i pretražiti poslovne prostorije, prostore, zemljišta i objekte.

(2) Poslovnim prostorom u smislu stavka 1. ovoga članka smatra se i stambeni prostor naznačen kao sjedište pravne ili fizičke osobe koja obavlja djelatnost ili ako se koristi kao poslovni prostor.

(3) Ovlašteni carinski službenik će prije ulaska i pregleda iz stavka 1. ovoga članka izvijestiti odgovornu osobu i zatražiti da prisustvuje pregledu. Iznimno, ako to nalažu posebne okolnosti, ovlašteni carinski službenik obavijest može dati i nakon ulaska i otpočinjanja pregleda. Razlog ulaska i otpočinjanja pregleda bez prethodnog obavještanja odgovorne osobe posebno će se obrazložiti u zapisniku iz stavka 5. ovoga članka.

(4) Pregled i pretragu ostalih prostorija i prostora moguće je obaviti samo na temelju odobrenja tijela sudbene vlasti.

(5) Ovlašteni carinski službenik o radnjama iz ovoga članka sastavlja zapisnik.

12. Privremeno oduzimanje robe i isprava

Članak 50.

(1) Ovlašteni carinski službenik pri obavljanju nadzora privremeno će oduzeti robu čiji je promet zabranjen ili ograničen ili za koju je propisana obvezatna mjera oduzimanja robe.

(2) Ovlašteni carinski službenik može pri obavljanju nadzora privremeno oduzeti i drugu robu koja je predmet nezakonitog postupanja, a radi postupanja po posebnim propisima.

(3) Ako drugačije nije propisano posebnim Zakonom, roba iz stavka 2. ovoga članka može se privremeno oduzeti i radi osiguranja naplate javnih davanja nastalih kao posljedica nezakonitog postupanja s robom.

Članak 51.

Ovlašteni carinski službenik može pri obavljanju nadzora privremeno oduzeti domaća ili strana sredstva plaćanja u skladu s deviznim i drugim propisima.

Članak 52.

(1) Ovlašteni carinski službenik može pri obavljanju nadzora privremeno oduzeti ili zabraniti raspolaganje ispravama i nositeljima podataka iz članka 32. ovoga Zakona za razdoblje ne dulje od 15 dana.

(2) Kada je to potrebno radi osiguranja dokaza, utvrđivanja nepravilnosti ili ako je nadzirana osoba isprave i nositelje podataka iz stavka 1. ovoga članka koristila za kršenje propisa iz nadležnosti Carinske uprave, odnosno ako je do njih došla kršenjem tih propisa isti se mogu zadržati do okončanja postupka.

(3) Osoba čije su isprave privremeno oduzete može zahtijevati da joj se isprave i nositelji podataka vrate i prije isteka roka zabrane raspolaganja, odnosno privremenog oduzimanja ako dokaže da su joj nužne u poslovanju.

(4) O zahtjevu iz stavka 3. ovoga članka odlučuje se rješenjem u roku tri dana od dana podnošenja.

Članak 53.

(1) O privremenom oduzimanju robe, domaćih i stranih sredstava plaćanja, isprava te nositelja podataka izdaje se potvrda.

(2) Potvrda mora sadržavati osnovne značajke privremeno oduzete robe, domaćih i stranih sredstava plaćanja, isprava te nositelja podataka po kojima ih se može identificirati te podatke o osobi od koje su oduzeti.

(3) Nakon izdavanja potvrde o privremenom oduzimanju robe iz članka 50. stavka 3. ovoga Zakona nadležna ustrojstvena jedinica Carinske uprave u roku od 30 dana donosi rješenje kojim se određuje rok zadržavanja robe do okončanja postupka obračuna i naplate dužnih javnih davanja. Ako se podnese primjereni instrument osiguranja plaćanja u visini pripadajućeg duga, privremeno oduzeta roba vratit će se osobi od koje je oduzeta. Instrument osiguranja duga može podnijeti i druga osoba.

13. Uporaba sredstava prisile

Članak 54.

(1) Ovlašteni carinski službenik pri obavljanju nadzora može uporabiti sredstva prisile samo ako je raspoređen na radno mjesto koje je takvim određeno Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva financija i ako je položio ispit sukladno propisanom programu obuke.

(2) Program obuke za ovlaštene carinske službenike iz stavka 1. ovoga članka donosi odlukom Vlada Republike Hrvatske.

Članak 55.

(1) Ovlašteni carinski službenik iz članka 54. stavka 1. ovoga Zakona može uporabiti sredstva prisile pod uvjetima predviđenim ovim Zakonom.

(2) Sredstva prisile u smislu ovoga Zakona su tjelesna snaga, raspršivač s nadražujućom tvari, sredstva za vezivanje i vatreno oružje.

(3) Ovlašteni carinski službenik iz članka 54. stavka 1. ovoga Zakona uvijek će uporabiti najblaže sredstvo prisile koje jamči uspjeh.

(4) Ovlašteni carinski službenik prestaje s uporabom sredstva prisile odmah po prestanku razloga zbog kojih je sredstvo prisile bilo uporabljeno.

(5) Sredstva prisile se uporabljaju nakon prethodnog upozorenja, osim ako je vjerojatno da bi prethodno upozorenje ugrozilo postizanje cilja.

(6) Način uporabe sredstva prisile pravilnikom propisuje ministar financija.

Članak 56.

Uporaba tjelesne snage u smislu ovoga Zakona smatra se uporaba različitih zahvata borilačkih vještina ili njima sličnih postupaka na tijelu druge osobe kojima je cilj odbijanje napada ili svladavanje otpora osobe uz nanošenje najmanjih štetnih posljedica.

Članak 57.

Ovlašteni carinski službenik može uporabiti raspršivač s nadražujućom tvari kad su ispunjeni uvjeti za uporabu tjelesne snage, osim u slučajevima svladavanja pasivnog otpora.

Članak 58.

Sredstva za vezivanje dopušteno je uporabiti radi sprječavanja:

1. otpora osobe ili odbijanja napada usmjerenog na ovlaštenog carinskog službenika,
2. bijega osobe,
3. samoozljeđivanja ili ozljeđivanja druge osobe.

Članak 59.

(1) Ovlašteni carinski službenik iz članka 54. stavka 1. ovoga Zakona ovlašten je nositi vatreno oružje i streljivo na cjelokupnom području Republike Hrvatske.

(2) Ovlašteni carinski službenik iz članka 54. stavka 1. ovoga Zakona ovlašten je nositi vatreno oružje i streljivo dok poslove obavlja u odori, a iznimno i u civilnoj odjeći.

(3) Ovlašteni carinski službenik iz članka 54. stavka 1. ovoga Zakona ovlašten je uporabiti vatreno oružje kad na drugi način ne može zaštititi svoj život ili život drugih osoba.

(4) Prije uporabe vatrenog oružja ovlašteni carinski službenik osobi protiv koje će uporabiti vatreno oružje mora izdati usmenu naredbu uzvikom: „STOJ, CARINA!“, nakon toga upozorenje i naredbu: „STOJ, PUCAT ČU!“, a neposredno prije uporabe vatrenog oružja, ako to okolnosti dopuštaju, mora pucanjem u zrak upozoriti osobu o namjeri uporabe vatrenog oružja kao sredstva prisile.

(5) Ovlašteni carinski službenik neće uputiti upozorenje i naredbu iz stavka 4. ovoga članka ako je ugrožen njegov život ili život drugih osoba zbog vjerojatnog napada ili bi se dovelo u pitanje izvršenje službene zadaće.

(6) Kad su ispunjeni uvjeti za uporabu vatrenog oružja iz ovoga članka, pucanje u zrak radi upozorenja, kao i radi traženja pomoći ne smatra se uporabom vatrenog oružja kao sredstva prisile u smislu ovoga Zakona.

(7) Uporaba vatrenog oružja nije dopuštena kada dovodi u opasnost život drugih osoba, osim ako je uporaba vatrenog oružja jedino sredstvo za obranu od izravnog napada ili opasnosti.

(8) Uporaba vatrenog oružja nije dopuštena protiv djeteta ili maloljetnika, osim kad je uporaba vatrenog oružja jedini način za obranu od napada ili za otklanjanje opasnosti.

(9) Način nošenja i uporabe vatrenog oružja pravilnikom propisuje ministar financija.

(10) Vrstu vatrenog naoružanja i streljiva koje koriste ovlašteni carinski službenici iz članka 54. stavka 1. ovoga Zakona uredbom propisuje Vlada Republike Hrvatske.

**DIO V.
UNUTARNJI NADZOR I UNUTARNJA KONTROLA****Članak 60.**

(1) Carinska uprava provodi unutarnji nadzor nad zakonitošću rada i pravilnom primjenom propisa iz svoje nadležnosti sa ciljem otklanjanja utvrđenih nepravilnosti te ujednačavanja prakse rada.

(2) Carinska uprava provodi unutarnju kontrolu sa ciljem otkrivanja, utvrđivanja i sprječavanja kršenja zakonitosti rada i pravila službe od strane carinskih službenika.

(3) U provedbi poslova unutarnjeg nadzora i unutarnje kontrole primjenjuju se carinske ovlasti propisane ovim i drugim zakonima.

(4) Način provođenja unutarnjeg nadzora i unutarnje kontrole pravilnikom propisuje ministar financija.

DIO VI. PREKRŠAJNI POSTUPAK

Članak 61.

(1) Carinsko-prekršajni postupak je prekršajni postupak koji Carinska uprava vodi za prekršaje propisane ovim Zakonom, Zakonom o provedbi carinskih propisa Europske unije, Zakonom o trošarinama i zakonima o posebnim porezima te prekršaje koji su takvima označeni drugim zakonom ili je provedba prekršajnog postupka stavljena u nadležnost Carinske uprave.

(2) Carinsko-prekršajni postupak Carinska uprava pokreće i vodi po službenoj dužnosti.

(3) Iznimno, carinsko-prekršajni postupak Carinska uprava vodi na temelju optužnog prijedloga ovlaštenog tužitelja koji je ovlašten neposredno provoditi ili nadzirati provođenje propisa iz nadležnosti Carinske uprave te u drugim slučajevima propisanim odredbama Prekršajnog zakona.

Članak 62.

(1) Carinsko-prekršajni postupak u prvom stupnju vodi Vijeće za prekršaje nadležnog područnog carinskog ureda. Vijeće za prekršaje Središnjeg ureda odlučuje kada je propisana obveza odlučivanja u izmijenjenom sastavu vijeća za prekršaje te u drugim slučajevima propisanim Prekršajnim zakonom. Središnji ured i područni carinski ured mogu imati i više vijeća za prekršaje.

(2) Vijeće za prekršaje ima predsjednika i dva člana koji su ovlašteni carinski službenici, a imenuje ih ministar financija na prijedlog ravnatelja.

(3) Za predsjednika Vijeća imenuje se osoba s položenim pravosudnim ispitom.

(4) Vijeće za prekršaje može ovlastiti člana Vijeća za vođenje postupka i donošenje odluka tijekom postupka, osim donošenja odluke o prekršaju.

(5) O žalbama protiv prvostupanjskih rješenja u drugom stupnju odlučuje Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske.

DIO VII. POSEBNOSTI U PRAVIMA, OBVEZAMA I ODGOVORNOSTI CARINSKIH SLUŽBNIKA

GLAVA I. OPĆE ODREDBE

Članak 63.

Na prava, obveze i odgovornosti carinskih službenika primjenjuju se propisi o državnim službenicima ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Članak 64.

(1) Ravnatelj se bira putem javnog natječaja na vrijeme od 5 godina.

(2) Ravnateljem se može imenovati osoba koja uz ispunjavanje općih zakonskih uvjeta, ispunjava i posebne uvjete:

1. najmanje 15 godina radnog iskustva na poslovima iz djelokruga rada carinske i porezne službe, unutarnjih poslova ili drugih sigurnosnih, inspekcijskih i nadzornih službi,

2. najmanje 10 godina na radnom mjestu rukovodećeg državnog službenika.

(3) Ravnatelja imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra financija.

Članak 65.

(1) Ravnatelja se može razriješiti prije isteka roka na koji je imenovan:

1. na osobni zahtjev,

2. radi trajne nesposobnosti za rad i obnašanje funkcije,

3. ako je izvršnim rješenjem utvrđen odgovornim za tešku povredu službene dužnosti,

4. prestankom službe po sili zakona.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske će, na prijedlog ministra, ravnateljem imenovati privremeno, a najduže na 6 mjeseci, jednog od zamjenika ravnatelja Carinske uprave.

Članak 66.

(1) Radna mjesta rukovodećih carinskih službenika, i to: zamjenika i pomoćnika ravnatelja te pročelnika područnog carinskog ureda popunjavaju se putem javnog natječaja.

(2) Odabir kandidata iz stavka 1. ovoga članka provodi povjerenstvo koje se sastoji od predsjednika i tri člana. Članove povjerenstva imenuje ministar financija.

(3) U slučaju da temeljem javnog natječaja nije odabran te imenovan niti jedan kandidat, slobodno radno mjesto iz stavka 1. ovoga članka može se popuniti privremenim premještajem najdulje do 12 mjeseci.

Članak 67.

(1) Zamjenika i pomoćnika imenuje i razrješuje ministar financija na prijedlog ravnatelja na razdoblje od 5 godina.

(2) Zamjenik i pomoćnik mogu se razriješiti prije isteka roka na koji su imenovani iz razloga navedenih u članku 65. stavku 1. ovoga Zakona.

(3) Zamjenikom ravnatelja Carinske uprave može se imenovati osoba koji ispunjava sljedeće uvjete:

1. najmanje 15 godina radnog iskustva na poslovima iz djelokruga rada carinske i porezne službe, unutarnjih poslova ili drugih sigurnosnih, inspeksijskih i nadzornih službi,
2. najmanje 10 godina na radnom mjestu rukovodećeg državnog službenika.

(4) Pomoćnikom ravnatelja može se imenovati osoba koja uz ispunjavanje općih zakonskih uvjeta, ispunjava i posebne uvjete:

1. najmanje 10 godina radnog iskustva na poslovima iz djelokruga rada carinske i porezne službe, unutarnjih poslova ili drugih sigurnosnih, inspeksijskih i nadzornih službi,
2. najmanje 5 godina na radnom mjestu rukovodećeg državnog službenika.

Članak 68.

Slobodna radna mjesta rukovodećih carinskih službenika koja nisu navedena u članku 66. ovoga Zakona oglašavaju se putem internog oglasa ili popunjavaju premještajem ili rasporedom.

Članak 69.

(1) U Carinsku upravu može biti primljena osoba koja ispunjava opće uvjete za prijam u državnu službu, kod koje ne postoje zapreke za prijam u državnu službu i koja ispunjava i sljedeće posebne uvjete:

1. da ima završenu najmanje srednju školu u četverogodišnjem trajanju,
2. da ima odgovarajuće zdravstvene i psihofizičke sposobnosti,
3. da ima prebivalište u Republici Hrvatskoj.

(2) Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva financija mogu se propisati i drugi posebni uvjeti za prijam službenika.

(3) Ravnatelj će zatražiti od ovlaštenih službi podatke mjerodavne za procjenu postojanja sigurnosnih zapreka za rad u službi za osobu koja se prima na poslove carinskog službenika. Sigurnosnim zaprekama za rad u službi smatraju se dosadašnje ponašanje, navike ili sklonosti koje ukazuju na nepouzdanost za obavljanje poslova ili bi mogle biti od utjecaja na zakonitost i nezavisnost u obavljanju poslova carinskog službenika.

(4) Za obavljanje poslova u Carinskoj upravi ne može se primiti osoba kojoj je služba u tijelu državne vlasti ili pravnoj osobi s javnim ovlastima prestala zbog teške povrede službene dužnosti pravomoćnom odlukom nadležnog tijela.

Članak 70.

(1) Osoba koja je primljena, premještena ili raspoređena u carinsku službu, pod kaznenom i materijalnom odgovornošću daje pisanu izjavu o svom imovnom stanju, imovnom stanju svoje uže obitelji te pisanu izjavu o suglasnosti za provjeru vjerodostojnosti podataka iz izjave.

(2) Pisana izjava iz stavka 1. ovoga članka pohranjuje se u osobnom očevidniku službenika.

Članak 71.

(1) Ravnatelj može zatražiti od ovlaštenih službi podatke mjerodavne za procjenu sigurnosnih zapreka za rad službenika koji su zaposleni u Carinskoj upravi.

(2) Sigurnosnim zaprekama za rad u službi smatraju se dosadašnje ponašanje, navike ili sklonosti koje ukazuju na nepouzdanost za obavljanje poslova ili bi mogle biti od utjecaja na zakonitost i nezavisnost u obavljanju poslova.

Članak 72.

(1) Carinski službenik radi utvrđivanja psihofizičkih sposobnosti za obavljanje poslova radnog mjesta na koje je raspoređen u obvezi je pristupiti provjeri psihofizičkih sposobnosti, na temelju pisanog naloga ravnatelja ili osobe koju za to ovlasti.

(2) Provjeru psihofizičkih sposobnosti izvršit će nadležna zdravstvena ustanova.

Članak 73.

(1) Carinski službenici raspoređuju se na radna mjesta, sukladno Pravilniku o unutarnjem redu Ministarstva financija, vodeći računa o njihovom stručnom znanju, iskustvu, zvanju i rezultatima u radu, o čemu se donosi rješenje o rasporedu.

(2) Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva financija utvrđuju se radna mjesta carinskih službenika.

Članak 74.

(1) Carinski službenici obavljaju poslove prema rasporedu rada kojim se određuje mjesto i vrijeme trajanja rada.

(2) Način i kriterije izrade rasporeda rada pravilnikom propisuje ministar financija.

Članak 75.

(1) Radi potreba službe carinski službenik može biti premješten na drugo radno mjesto sukladno njegovoj stručnoj spremi, radnom iskustvu, znanju i sposobnosti, u istoj ili drugoj ustrojstvenoj jedinici Carinske uprave, u istom ili drugom mjestu rada.

(2) Radi potreba službe carinski službenik može biti privremeno premješten na drugo radno mjesto najdulje na godinu dana, odnosno do povratka odsutnog carinskog službenika kojeg premješteni carinski službenik zamjenjuje, sukladno njegovoj stručnoj spremi, radnom iskustvu, znanju i sposobnosti u istoj ili drugoj ustrojstvenoj jedinici Carinske uprave, u istom ili drugom mjestu rada, bez obzira da li postoji slobodno radno mjesto.

(3) Premještaj po potrebi službe iz stavaka 1. i 2. ovoga članka temelji se na ocjeni ravnatelja, odnosno pročelnika područnog carinskog ureda o potrebi da se carinskog službenika premjesti na drugo radno mjesto zbog:

1. potrebe popunjavanja radnog mjesta na kojem se poslovi moraju obavljati u kontinuitetu povećanja broja izvršitelja radi povećanog opsega posla,
2. bolje organizacije rada,
3. potrebe za angažiranjem drugog carinskog službenika na određenom radnom mjestu radi pravovremenog ili efikasnijeg obavljanja određenih poslova i zadataka.

(4) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka carinski službenik ima pravo na plaću koja je za njega povoljnija.

(5) Iznimno od stavka 1. i 2. ovoga članka, carinskog službenika može se, uz njegov pisani pristanak, premjestiti na radno mjesto niže složenosti poslove za koje ispunjava propisane uvjete.

(6) Carinski službenik kojem nedostaje 5 godina do ostvarivanja prava na stjecanje starosne mirovine po općem propisu kojim se uređuje mirovinsko osiguranje, ne može biti premješten, osim uz pisani pristanak.

(7) Protiv rješenja o premješčaju službenik ima pravo u roku 15 dana od dana dostave rješenja podnijeti žalbu Odboru za državnu službu.

(8) Žalba protiv rješenja o premješčaju ne odgađa njegovo izvršenje.

Članak 76.

(1) Carinski službenik koji je privremeno premješten u drugo mjesto rada udaljeno više od 100 kilometara od mjesta njegova stanovanja ima pravo na:

1. smještaj i organiziranu prehranu ili stvarne troškove prehrane u visini do 70% dnevnice uz predočenje računa za hranu,
2. mjesečnu naknadu za odvojeni život, ako uzdržava obitelj,
3. plaćeni dopust u trajanju od pet radnih dana, za svaka tri mjeseca,
4. naknadu troškova putovanja u mjesto stanovanja u vrijeme tjednog odmora, državnih blagdana i neradnih dana prema priloženoj karti javnog prijevoza,
5. plaću ostvarenu na ranijem radnom mjestu ukoliko je za njega povoljnija,
6. naknadu plaće u visini prosječne mjesečne plaće isplaćene u protekla tri mjeseca, a nakon isteka tri mjeseca privremenog premješčaja.

(2) Ukoliko carinski službenik iz stavka 1. ovoga članka ne koristi prava iz točke 1. do 6. ima pravo na stvarne troškove prijevoza.

Članak 77.

(1) Carinski službenik koji je trajno premješten u drugo mjesto rada udaljeno više od 100 kilometara od mjesta njegova stanovanja uz prava iz članka 76. ovoga Zakona ima pravo na:

1. putne i selidbene troškove, prema predloženom računu,
2. odgovarajući smještaj za sebe i obitelj, u roku od jedne godine od dana premještanja.

(2) Prava iz članka 76. ovoga Zakona i stavka 1. ovoga članka nema službenik premješten na temelju osobnog zahtjeva.

Članak 78.

(1) Ovlašteni carinski službenici podliježu periodičnoj promjeni mjesta rada, na istovrsno radno mjesto, odnosno na radno mjesto za koje je propisan isti stupanj obrazovanja i radnog iskustva.

(2) Periodična promjena mjesta rada provodi se temeljem Programa periodične promjene mjesta rada carinskih službenika.

(3) Periodična promjena mjesta rada ovlaštenih carinskih službenika može trajati do tri mjeseca, a može se i produljiti za daljnja tri mjeseca.

(4) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka ovlašteni carinski službenik ima pravo na plaću koja je za njega povoljnija.

(5) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka ovlašteni carinski službenik ima pravo na stvarne troškove prijevoza.

(6) Programom periodične promjene mjesta rada ovlaštenih carinskih službenika, mjesto rada od mjesta prebivališta može biti udaljeno najviše do 150 kilometara.

(7) Promjene mjesta rada ovlaštenih carinskih službenika izvršene sukladno odredbama ovoga članka ne smatraju se premještanjem u smislu odredaba ovoga Zakona, odnosno propisa o državnim službenicima.

(8) Od promjene periodičnog mjesta rada mogu se izuzeti ovlašteni carinski službenici koji su stekli posebna specijalistička znanja i vještine neophodna za obavljanje poslova na određenim radnim mjestima i ovlašteni carinski službenici s navršениh 30 godina radnog staža.

Članak 79.

Ovlašteni carinski službenici ne smiju biti članovi uprave ili nadzornog odbora trgovačkog društva, članovi trgovačkih društava ili trgovci pojedinci ili imati 0,5% i više dionica, odnosno udjela u vlasništvu (kapitalu trgovačkog društva) ako nad njima Carinska uprava obavlja nadzor.

Članak 80.

(1) Ovlašteni carinski službenici dužni su u svim uvjetima osigurati neometano obavljanje i sljedećih poslova Carinske uprave:

1. nadzora,
2. carinsko-sigurnosnih mjera,
3. vođenja prekršajnog postupka.

(2) Službenička mjesta ovlaštenih carinskih službenika, koji su dužni osigurati neometano obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka, utvrđuju se Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva financija.

Članak 81.

(1) Ovlaštenim carinskim službenicima zabranjeno je obavljati poslove nadzora i prisilne naplate javnih davanja iz nadležnosti Carinske uprave kod pravnih osoba u kojima su s većinskim vlasnikom ili članom uprave ili nadzornog odbora:

1. u krvnom srodstvu u ravnoj lozi te u pobočnoj lozi do četvrtog koljena, u braku ili tazbini do drugog koljena, bez obzira na to da li se ta bračna veza prekinula,
2. u odnosu skrbnika, šticećenika, posvojenika ili posvojitelja, hranitelja ili hranjenika.

(2) U slučajevima iz stavka 1. ovoga članka ovlaštena službena osoba ne smije obavljati poslove navedene u stavku 1. ovoga članka ni prema fizičkim osobama.

Članak 82.

(1) Carinski službenici ne smiju u neslužbene svrhe koristiti informacije, podatke ili saznanja koje imaju ili su im dostupne prilikom obavljanja poslova službe.

(2) Carinski službenici ne smiju koristiti i davati obavijesti, podatke ili saznanja za ostvarivanje bilo kakve imovinske ili druge koristi za sebe ili za drugu osobu.

(3) Dužnost zaštite službene, poslovne i druge tajne traje 15 godina od dana prestanka radnog odnosa u službi.

Članak 83.

(1) Carinski službenici odgovorni su s najvećom mogućom pozornošću čuvati vlastitu sigurnost i zdravlje na radu, kao i sigurnost i zdravlje ostalih osoba te javnu imovinu ako je to ovisno o njihovim postupcima.

(2) Provedbu zaštitno-sigurnosnih mjera tijekom rada, međusobne obveze te odgovorne osobe na pojedinim razinama pravilnikom propisuje ministar financija.

Članak 84.

(1) Republika Hrvatska odgovara za štetu koju ovlaštenu carinski službenik počini trećim osobama ukoliko se dokaže da je postupao sukladno propisima.

(2) Kada su sredstva prisile uporabljena u granicama ovlasti isključena je odgovornost ovlaštenog carinskog službenika koji ih je uporabio.

(3) Kada se protiv ovlaštenog carinskog službenika vodi kazneni postupak zbog uporabe sredstava prisile ili drugih radnji u obavljanju službenog posla, Ministarstvo financija će mu osigurati besplatnu pravnu pomoć u tom postupku.

(4) Ministarstvo financija osigurat će besplatnu pravnu pomoć i građaninu, koji je pružio pomoć carinskom službeniku, ako je protiv njega pokrenut kazneni postupak zbog radnje počinjene u vezi s pružanjem pomoći.

Članak 85.

Pri obavljanju poslova nadzora i carinsko-sigurnosnih mjera u prometu s inozemstvom u javnim prijevoznim sredstvima, ovlašteni carinski službenici imaju na teret prijevoznika pravo na besplatan prijevoz tim sredstvima kao i pravo na osiguranje koje imaju putnici koji su platili prijevoz tim sredstvima.

Članak 86.

(1) Carinski službenici u slučaju privremene spriječenosti za rad zbog nesreće na radu ili profesionalne bolesti ostvaruju naknadu u visini cijelog iznosa plaće.

(2) Carinski službenik koji je odlukom nadležnog tijela proglašen nesposobnim za obavljanje poslova carinskog službenika zbog oboljenja ili ozljede koja je nastupila u obavljanju službe ili vezano uz obavljanje službe zadržava plaću i druga prava iz službeničkog odnosa do donošenja pravomoćnog rješenja o pravu na mirovinu, a najduže tri godine od dana donošenja odluke o nesposobnosti.

(3) Carinski službenik koji u obavljanju službe ili vezano uz obavljanje službe izgubi život sahranit će se u mjestu koje odredi njegova obitelj na području Republike Hrvatske na trošak Carinske uprave.

(4) Troškovima iz stavka 3. ovoga članka se smatraju:

1. troškovi prijevoza posmrtnih ostataka do mjesta pokopa,
2. putni troškovi za dva pratitelja,
3. pogrebni troškovi u visini četiri proračunske osnovice.

(5) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, obitelj koju je uzdržavao poginuli carinski službenik ima pravo na jednokratnu novčanu pomoć u visini posljednje isplaćene neto plaće poginuloga carinskog službenika uvećane 12 puta.

(6) U slučaju smrti carinskog službenika i namještenika, obitelj ima pravo na pomoć u visini posljednje isplaćene neto plaće uvećane tri puta i pogrebne troškove u visini tri proračunske osnovice.

(7) Carinski službenik i namještenik ima pravo na pomoć u slučaju smrti supružnika, djeteta ili roditelja, očuha ili maćehe u visini jedne proračunske osnovice.

GLAVA II. RADNO VRIJEME

Članak 87.

(1) Carinska služba je organizirana tako da se carinski poslovi obavljaju 24 sata dnevno.

(2) Tjedno radno vrijeme carinskog službenika u pravilu se raspoređuje na 5 radnih dana i traje 40 sati.

(3) Ravnatelj može odlukom, ovisno o potrebama službe, mjesnim prilikama, odnosno za pojedine ovlaštene carinske službenike, odrediti raspored radnog vremena i na drugi način.

Članak 88.

Radi potreba službe carinski službenici su dužni obavljati posao u smjenama.

Članak 89.

(1) Radom u smjenama smatra se svakodnevni redovni rad carinskih službenika prema utvrđenom radnom vremenu poslodavca koji carinski službenik obavlja naizmjenično tijekom tjedna ili mjeseca u prijepodnevnom (I. smjena), poslijepodnevnom (II. smjena) ili noćnom (III. smjena) dijelu dana.

(2) Rad u I. smjeni je od 06 do 14 sati, u II. smjeni od 14 do 22 sata i u III. smjeni od 22 do 06 sati.

(3) Dvokratni rad je rad koji se obavlja u dva navrata s prekidom dužim od 90 minuta.

(4) Radom u turnusu smatra se rad carinskih službenika prema utvrđenom radnom vremenu poslodavca koji carinski službenik obavlja naizmjenično tijekom tjedna ili mjeseca u smjenama od po 12 sati dnevno u ciklusima 12-24-12-48.

(5) Ako je rad carinskih službenika organiziran u radnom tjednu od ponedjeljka do petka, prekovremenim radom smatra se rad duži od 8 sati dnevno kao i svaki sat rada subotom i nedjeljom.

(6) Ako je rad carinskih službenika organiziran u smjenama ili u turnusu, prekovremenim radom smatra se svaki sat rada duži od redovne smjene ili turnusa te svaki sat rada duži od redovnog mjesečnog fonda radnih sati.

(7) Radno vrijeme iz ovoga članka se može preraspodijeliti u okviru određenog redovnog mjesečnog odnosno godišnjeg rasporeda radnog vremena sukladno općim propisima o radu.

Članak 90.

(1) Sukladno odluci ravnatelja carinski službenici u obvezi su biti pripravnici za rad izvan radnog vremena.

(2) Carinskom službeniku kojem je određena pripravnost za rad pripada pravo na naknadu za svaki sat pripravnosti.

GLAVA III.

PLAĆA I KLASIFIKACIJA RADNIH MJESTA TE ZVANJA CARINSKIH SLUŽBENIKA

Članak 91.

(1) Plaća carinskih službenika utvrđuje se na način uređen propisima o državnim službenicima, ukoliko ovim Zakonom nije drugačije propisano.

(2) Ovisno o složenosti poslova, stručnoj spremi, carinskom zvanju, stupnju odgovornosti i ovlasti za donošenje odluka te samostalnosti u radu, radna mjesta carinskih službenika klasificiraju se u tri kategorije i to:

1. radna mjesta rukovodećih carinskih službenika,
2. radna mjesta viših carinskih službenika,
3. radna mjesta nižih carinskih službenika.

(3) Radna mjesta rukovodećih carinskih službenika su radna mjesta koja uključuju planiranje, organiziranje, vođenje i nadziranje radnih procesa u Carinskoj upravi te usmjeravanje, koordiniranje i nadzor carinskih službenika.

(4) Radna mjesta viših carinskih službenika su radna mjesta na kojima se neposredno obavljaju složeni carinski poslovi primjenom carinskih ovlasti te poslovi koji uključuju izradu i provedbu strategija i programa, zakona i drugih propisa.

(5) Radna mjesta nižih državnih službenika su radna mjesta koja obuhvaćaju izvršavanje carinskih poslova.

(6) Klasifikaciju radnih mjesta i carinskih zvanja, vrijednosti koeficijenata složenosti poslova i uvjete za radna mjesta i stjecanje carinskih zvanja, dodatke na posebne uvjete rada, visinu naknade za pripravnost te kriterije i najviši mogući iznos dodatka za natprosječne rezultate u radu za carinske službenike utvrđuje posebnom uredbom Vlada Republike Hrvatske.

Članak 92.

(1) Carinska zvanja su:

1. glavni carinski savjetnik,
2. viši carinski savjetnik,
3. samostalni carinski savjetnik,
4. carinski savjetnik,
5. mlađi carinski savjetnik,
6. viši carinski nadzornik,
7. samostalni carinski nadzornik,

8. carinski nadzornik,
9. mlađi carinski nadzornik,
10. viši carinik,
11. samostalni carinik,
12. carinik,
13. mlađi carinik.

(2) Carinsko zvanje stječe se ovisno o stupnju obrazovanja, odgovarajućem radnom iskustvu, godišnjim ocjenama te položenom ispitu za carinsko zvanje.

(3) Osoba primljena na rad u carinsku službu stjecanjem carinskog zvanja stječe i status ovlaštenog carinskog službenika.

Članak 93.

(1) Osoba primljena u carinsku službu kao vježbenik stječe nakon položenog državnog stručnog ispita i položenog ispita za carinsko zvanje najniže carinsko zvanje u kategoriji stručne spreme.

(2) Osoba s radnim iskustvom koja se prima u carinsku službu ili se premješta na radno mjesto ovlaštenog carinskog službenika, nakon položenog državnog stručnog ispita i položenog ispita za carinsko zvanje stječe carinsko zvanje u kategoriji stručne spreme i godinama radnog iskustva sukladno uvjetima iz posebnog propisa.

Članak 94.

(1) Zbog težine i prirode poslova te posebnih uvjeta rada u staž osiguranja pojedinih ovlaštenih carinskih službenika Carinske uprave svakih se 12 mjeseci efektivnog rada provedenih na takvim poslovima računa kao 14 mjeseci staža osiguranja.

(2) Radna mjesta kojima se staž osiguranja računa u povećanom trajanju utvrđuje uredbom Vlada Republike Hrvatske.

GLAVA IV. STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE CARINSKIH SLUŽBENIKA

Članak 95.

(1) Carinski službenici moraju neprekidno dopunjavati svoja stručna znanja, osposobljavati se i sudjelovati u provjerama stručne osposobljenosti koje organizira i provodi Carinska uprava.

(2) Poslovi stručnog osposobljavanja i usavršavanja odnose se na:

1. izradu i provedbu programa za kontinuirano stručno osposobljavanje i usavršavanje carinskih službenika,

2. izradu i provedbu programa za stručno osposobljavanje i usavršavanje vježbenika i službenika koji se primaju u carinsku službu,
3. organiziranje državnih stručnih ispita za carinske službenike,
4. organiziranje ispita za carinska zvanja,
5. organiziranje tečajeva, seminara i radionica,
6. izdavanje stručnih publikacija potrebnih za rad carinske službe i za potrebe stručnog osposobljavanja carinskih službenika.

(3) Sadržaj, način i mjerila za stručno usavršavanje, osposobljavanje i provjeru stručne osposobljenosti službenika i vježbenika pravilnikom propisuje ministar financija.

Članak 96.

(1) Na temelju sporazuma između ministra financija i čelnika drugog tijela, Ministarstvo financija, Carinska uprava može ovlaštenog carinskog službenika uputiti na obrazovanje ili usavršavanje u drugo državno tijelo ili ustanovu u Republici Hrvatskoj ili u inozemstvo sukladno potrebama njegovog radnog mjesta.

(2) Na temelju sporazuma između ministra financija i čelnika drugog tijela, službenici iz drugog državnog tijela ili ustanove mogu se obrazovati i stručno usavršavati u Ministarstvu financija, Carinskoj upravi, a u cilju stjecanja znanja iz nadležnosti i djelokruga rada Ministarstva financija, Carinske uprave.

Članak 97.

(1) Državni stručni ispit za carinske službenike sastoji se od općeg i posebnog dijela.

(2) Propisi o općem dijelu državnoga stručnog ispita za državne službenike odgovarajuće se primjenjuju i pri polaganju državnoga stručnog ispita za carinske službenike.

GLAVA V. CARINSKA PRIZNANJA I NAGRADE

Članak 98.

(1) Radi priznavanja postignutih natprosječnih rezultata u radu i to: iznimno zalaganje i stručnost, te posebna dostignuća, ostvareni natprosječni rezultati u obavljanju službene dužnosti, doprinos porastu ugleda službe koja je iskazana pri obavljanju poslova, otkrivanje prekršaja značajnih vrijednosti i kaznenih djela i poticanja uspješnosti rada, carinskim službenicima i ustrojstvenim jedinicama Carinske uprave, dodjeljuju se nagrade ili priznanja.

(2) Nagrade ili priznanja Carinske uprave su:

1. godišnja nagrada,
2. prigodna nagrada,

3. zahvalnica.

(3) Carinskom službeniku kojem prestaje državna služba radi stjecanja prava na mirovinu može se dodijeliti spomen-značka Carinske uprave.

(4) Priznanja i nagrade iz stavka 2. ovoga članka u pravilu se dodjeljuju uz Dan carinske službe.

(5) Za značajni doprinos u suradnji s Carinskom upravom, tijelima državne uprave, javnim službama, gospodarskim subjektima, dodjeljuju se zahvalnice.

(6) Carinski službenik može svake godine ostvariti najviši mogući iznos novčane nagrade koji može iznositi najviše do tri osnovice za obračun plaće za državne službenike.

(7) Odluku o isplati novčane nagrade iz stavka 2. ovoga članka donosi ministar financija na prijedlog ravnatelja na temelju kriterija iz stavka 1. ovoga članka i ocjene o radu.

(8) Vrste priznanja, postupak dodjele priznanja i visine novčanih nagrada te uvjete i način dodjele spomen-značke određuje pravilnikom ministar financija.

Članak 99.

Carinskoj upravi sukladno potrebama i raspoloživim sredstvima osiguravaju se sredstva za:

1. opremanje i modernizaciju rada,
2. nagrađivanje carinskih službenika za rad na projektima, u povjerenstvima te sudjelovanje u programima edukacije i stručnih usavršavanja,
3. nagrađivanje carinskih službenika i namještenika na temelju uspješnosti u obavljanju službene i radne dužnosti,
4. prigodni dar djeci umrlih carinskih službenika i namještenika i prigodni dar djeci carinskih službenika i namještenika koji žive u naročito teškim socijalnim prilikama, a prema odluci ravnatelja,
5. novčanu pomoć carinskim službenicima i namještenicima za plaćanje troškova školovanja djece s invaliditetom,
6. novčanu pomoć djeci umrlih carinskih službenika i namještenika, u visini troškova školovanja za vrijeme redovitog školovanja,
7. plaćanje troškova za zdravstvene potrebe djeci carinskih službenika i namještenika, operativne zahvate, liječenja, nabavu lijekova i ortopedskih pomagala i drugo koji nisu pokriveni osnovnim, dopunskim i privatnim zdravstvenim osiguranjem,
8. naročito teške socijalne i zdravstvene potrebe carinskih službenika i namještenika te njihove uže obitelji koji žive u naročito teškim socijalnim prilikama ili kojima je zbog teško narušenog zdravstvenog stanja ta pomoć potrebna, a prema odluci ravnatelja,

9. redovite zdravstvene sistematske preglede carinskih službenika i namještenika jednom godišnje,
10. stambene potrebe carinskih službenika i namještenika,
11. grobno mjesto carinskom službeniku koji je u obavljanju službe ili vezano uz obavljanje službe izgubio život, a ukoliko obitelj isto ne posjeduje.

DIO VIII. ODGOVORNOST ZA POVREDE SLUŽBENE DUŽNOSTI

Članak 100.

(1) Carinski službenici odgovaraju za povredu službene dužnosti u skladu s odredbama ovoga Zakona te Zakona o državnim službenicima.

(2) Povrede službene dužnosti mogu biti lake i teške.

(3) Na postupak zbog povrede službene dužnosti primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opći upravni postupak.

Članak 101.

Lakom povredom službene dužnosti, osim povreda propisanih Zakonom o državnim službenicima, smatra se nekorektan odnos prema suradnicima i strankama za vrijeme rada.

Članak 102.

(1) Teškim povredama službene dužnosti, osim povreda propisanih Zakonom o državnim službenicima, smatraju se i:

1. obavljanje poslova nespojivih s dužnostima službenika Carinske uprave,
2. sprječavanje i onemogućavanje ovlaštenih carinskih službenika prilikom obavljanja službenih dužnosti,
3. zlouporaba odore, oznaka i oružja kod obavljanja ili u vezi s obavljanjem poslova službe,
4. krivotvorenje, preinačavanje, unošenje ili ovjera neistinitog sadržaja u službenim ispravama,
5. odbijanje pisanog naloga za testiranje na alkohol ili odbijanje pisanog naloga za stručni pregled kojim se utvrđuje prisutnost u organizmu alkohola ili narkotičkog sredstva,
6. radnja koja ima obilježje prekršaja iz nadležnosti Carinske uprave,
7. nepoštivanje, odnosno kršenje pravila o unutarnjem redu carinske službe ili Kodeksa profesionalne etike službenika Ministarstva financija, Carinske uprave, osim povreda navedenih u članku 101. ovoga Zakona,
8. nepostupanje po napucima i uputama za rad koje donosi Središnji ured o primjeni propisa iz djelokruga rada carinske službe,

9. neovlašteno ili korištenje u neslužbene svrhe podatka i obavijesti koje Carinska uprava prikuplja radi provođenja zakonom i drugim propisima utvrđenih poslova iz svoje nadležnosti,

10. nepoduzimanje dužnih radnji u vezi s postupkom za utvrđivanje odgovornosti carinskog službenika te prikrivanje počinjenih povreda službene dužnosti,

11. nedolično ponašanje u službi ili van službe, a što ima za posljedicu nanošenje štete ugledu službe,

12. javno iznošenje neistinitosti o službi, a što ima za posljedicu nanošenje štete ugledu službe.

(2) Prisutnost alkohola ili narkotičkih sredstava utvrđuje se alko-testom ili liječničkim pregledom.

(3) Provjeru alko-testom ovlaštene su obaviti službenici unutarnjeg nadzora i kontrole, nadređeni službenik, stručnjak za zaštitu na radu te drugi službenik koji je osposobljen i ovlašten za obavljanje tih poslova.

(4) Službenici iz stavka 3. ovoga članka moraju biti osposobljeni za provođenje alko-testiranja od strane zdravstvene ustanove.

Članak 103.

(1) Za odlučivanje o teškim povredama službene dužnosti za sve carinske službenike u prvom stupnju i lakim povredama službene dužnosti u drugom stupnju ustrojava se Prvostupanjski disciplinski sud Carinske uprave u sjedištu Središnjeg ureda Carinske uprave u Zagrebu.

(2) Za odlučivanje o teškim povredama službene dužnosti carinskih službenika u drugom stupnju ustrojava se Drugostupanjski disciplinski sud Carinske uprave sa sjedištem u Središnjem uredu Carinske uprave u Zagrebu.

Članak 104.

Predsjednik i članovi Prvostupanjskog disciplinskog suda Carinske uprave i Drugostupanjskog disciplinskog suda Carinske uprave su carinski službenici.

Članak 105.

(1) Prvostupanjski disciplinski sud Carinske uprave sastoji se od predsjednika i najmanje deset članova visoke stručne spreme, od kojih su predsjednik i najmanje pet članova diplomirani pravnici.

(2) Predsjednika i članove Prvostupanjskog disciplinskog suda Carinske uprave imenuje rješenjem ministar financija na prijedlog ravnatelja, na rok od dvije godine.

(3) Prvostupanjski disciplinski sud Carinske uprave odlučuje u Vijeću od tri člana, od kojih je jedan član predsjednik Vijeća, a određuje ga predsjednik Prvostupanjskog disciplinskog suda Carinske uprave za svaki pojedini predmet.

Članak 106.

(1) Drugostupanjski disciplinski sud Carinske uprave sastoji se od predsjednika i najmanje šest članova visoke stručne sprema, od kojih su predsjednik i najmanje tri člana diplomirani pravnici.

(2) Predsjednika i članove Drugostupanjskog disciplinskog suda Carinske uprave imenuje rješenjem ministar financija na prijedlog ravnatelja, na rok od dvije godine.

Članak 107.

(1) Tajnika Prvostupanjskog disciplinskog suda Carinske uprave i Drugostupanjskog disciplinskog suda Carinske uprave imenuje rješenjem ravnatelj, na rok od dvije godine.

(2) Tajnik Prvostupanjskog i Drugostupanjskog disciplinskog suda je carinski službenik s visokom stručnom spremom.

(3) Zapisničare Prvostupanjskog disciplinskog suda Carinske uprave i Drugostupanjskog disciplinskog suda Carinske uprave imenuje ravnatelj.

Članak 108.

(1) Predsjednici, članovi, tajnici i zapisničari Prvostupanjskog disciplinskog suda Carinske uprave i Drugostupanjskog disciplinskog suda Carinske uprave imaju pravo na novčanu naknadu za svoj rad.

(2) Naknada se određuje po završenom predmetu, posebno za predsjednika vijeća, a posebno za članove vijeća i tajnika Prvostupanjskog disciplinskog suda Carinske uprave i Drugostupanjskog disciplinskog suda Carinske uprave, te zapisničare.

(3) Visinu novčane naknade iz stavka 1. i 2. ovoga članka i kriterije nagrađivanja pravilnikom propisuje ministar financija.

Članak 109.

(1) Postupak zbog lake povrede službene dužnosti pokreće zaključkom ravnatelj ili carinski službenik kojeg on za to ovlasti, na vlastiti poticaj ili na pisani prijedlog nadređenog službenika.

(2) Za lake povrede službene dužnosti postupak vodi i donosi odluku ravnatelj ili carinski službenik kojeg on za to ovlasti.

Članak 110.

(1) Postupak zbog teške povrede službene dužnosti pokreće ravnatelj ili carinski službenik kojeg on za to ovlasti, danom predaje zahtjeva za pokretanje postupka nadležnom Prvostupanjskom disciplinskom sudu.

(2) Za teške povrede službene dužnosti disciplinski postupak vodi i donosi odluku Prvostupanjski disciplinski sud.

Članak 111.

(1) Zaglavlje akta Prvostupanjskog disciplinskog suda Carinske uprave i Drugostupanjskog disciplinskog suda Carinske uprave sadrži: grb Republike Hrvatske, naziv "Republika Hrvatska, Ministarstvo financija, Carinska uprava, Prvostupanjski disciplinski sud Carinske uprave", odnosno "Drugostupanjski disciplinski sud Carinske uprave", brojčanu oznaku predmeta, mjesto i datum izrade akta.

(2) Pečat Prvostupanjskog disciplinskog suda Carinske uprave i Drugostupanjskog disciplinskog suda Carinske uprave iz stavka 1. ovoga članka promjera je 38 mm i sadrži u sredini grb Republike Hrvatske, a oko njega naziv "Republika Hrvatska, Ministarstvo financija, Carinska uprava" i naziv "Prvostupanjski disciplinski sud Carinske uprave", odnosno "Drugostupanjski disciplinski sud Carinske uprave".

Članak 112.

(1) Protiv odluke u postupku zbog lake povrede službene dužnosti carinski službenik protiv kojeg se vodi postupak i nadređeni službenik koji je podnio prijedlog imaju pravo žalbe Prvostupanjskom disciplinskom sudu Carinske uprave u roku 15 dana od dana primitka odluke.

(2) Odluka o žalbi iz stavka 1. ovoga članka je izvršna danom dostave.

Članak 113.

(1) Protiv odluke Prvostupanjskoga disciplinskog suda Carinske uprave u postupku zbog teške povrede službene dužnosti, carinski službenik protiv kojeg se vodi postupak, ravnatelj ili osoba koju on za to ovlasti imaju pravo žalbe Drugostupanjskom disciplinskom sudu Carinske uprave u roku 15 dana od dana primitka odluke.

(2) Odluka o žalbi iz stavka 1. ovoga članka je izvršna danom dostave.

(3) Protiv drugostupanjske odluke u postupku zbog povrede službene dužnosti žalba nije dopuštena već se može pokrenuti upravni spor.

Članak 114.

(1) Carinski službenik može biti rješenjem udaljen iz službe ako je protiv njega pokrenut kazneni postupak ili postupak pred Prvostupanjskim disciplinskim sudom Carinske uprave zbog teške povrede službene dužnosti, a povreda je takve prirode da bi ostanak u službi dok traje postupak mogao štetiti interesima službe.

(2) Ravnatelj je dužan udaljiti iz službe carinskog službenika protiv kojeg je pokrenut kazneni postupak ili postupak zbog teške povrede službene dužnosti zbog djela s obilježjima korupcije.

(3) Smatra se da je carinski službenik udaljen iz službe dok se nalazi u istražnom zatvoru, o čemu se donosi rješenje.

(4) Udaljenje iz službe može trajati do okončanja kaznenog postupka ili postupka zbog teške povrede službene dužnosti, a u slučaju iz stavka 3. ovoga članka do isteka istražnog zatvora.

Članak 115.

(1) Iznimno, carinski službenik može biti udaljen iz službe i prije nego što je protiv njega pokrenut postupak pred Prvostupanjskim disciplinskim sudom Carinske uprave zbog teške povrede službene dužnosti u slučaju opravdane sumnje da je počinio tešku povredu službene dužnosti s obilježjima korupcije.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, zahtjev za pokretanje postupka zbog teške povrede službene dužnosti podnosi se nadležnom Prvostupanjskom disciplinskom sudu Carinske uprave u roku 8 dana od dana udaljenja, a u protivnom prestaju sve pravne posljedice udaljenja iz službe.

(3) O prestanku pravnih posljedica udaljenja iz službe iz stavka 2. ovoga članka donosi se rješenje. Rješenje proizvodi pravne učinke od nastupa okolnosti iz stavka 2. ovoga članka.

(4) U slučaju prestanka okolnosti koje su uvjetovale udaljenje iz službe, rješenje iz stavka 3. ovoga članka može se donijeti i prije isteka roka iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 116.

(1) Rješenje o udaljenju iz službe donosi ravnatelj.

(2) Protiv rješenja o udaljenju iz službe carinski službenik može u roku 15 dana od dana dostave rješenja podnijeti žalbu Prvostupanjskom disciplinskom sudu Carinske uprave.

(3) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

(4) Prvostupanjski disciplinski sud Carinske uprave dužan je odlučiti o žalbi najkasnije u roku 15 dana od dana primitka.

(5) Protiv odluke Prvostupanjskog disciplinskog suda Carinske uprave žalba nije dopuštena, ali može se pokrenuti upravni spor.

Članak 117.

(1) Carinskom službeniku koji je udaljen iz službe oduzima se službena značka i iskaznica, oružje i druga sredstva koja su mu povjerena za obavljanje posla te mu se za vrijeme trajanja udaljenja zabranjuje nošenje odore.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka donosi ravnatelj.

**DIO IX.
PREKRŠAJNE ODREDBE****Članak 118.**

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba, a novčanom kaznom od 3.000,00 do 100.000,00 kuna odgovorna osoba u pravnoj osobi kao i fizička osoba ako:

1. na zahtjev ovlaštenog carinskog službenika u određenom roku i/ili na određenom mjestu ne podnese knjigovodstvenu ispravu, ugovor, poslovno dopisivanje, evidenciju ili neku drugu ispravu potrebnu za provedbu nadzora, odnosno dade netočne ili nepotpune podatke (članak 32. stavak 2. i 3.),
2. onemogući uvid u poslovne knjige i propisane evidencije koje se vode na elektronskom mediju, kao i uvid u bazu podataka računalnog sustava (članak 32. stavak 4.),
3. u ostavljenom roku ne izradi, odnosno ne preda dokument ili deklaraciju koja potvrđuje neki podatak koji je zabilježen na elektronskom mediju (članak 32. stavak 4.),
4. na zahtjev u određenom roku ne da podatke ili da netočne i nepotpune podatke i obavijesti potrebne za Intrastat evidencije (članak 32. stavak 2.),
5. ne postupi po naredbi ovlaštenog carinskog službenika iz članka 39. ovoga Zakona,
6. ako ne postupi po naredbi ovlaštenog carinskog službenika iz članka 40. ovoga Zakona,
7. ne omogući nesmetan pregled robe koja je predmet nadzora (članak 45.),
8. ne omogući nesmetano uzimanje uzoraka robe radi provođenja analize ili drugog odgovarajućeg ispitivanja (članak 46. stavak 1.),
9. ne omogući nesmetani pregled ili pretragu prometnih sredstava (članak 48. stavak 3. i 4.),
10. ne omogući nesmetani ulazak, pregled ili pretragu poslovnih prostorija, prostora, zemljišta ili objekata (članak 49. stavak 1.),
11. ne omogući nesmetano privremeno oduzimanje robe, domaćih ili stranih sredstava plaćanja te isprava i nositelja podataka (članci 50. i 51., te članak 52. stavak 1. i 2.).

(2) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se i fizička osoba obrtnik i osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost ako je prekršaj iz stavka 1. ovoga članka počinila u vezi s obavljanjem njezina obrta ili druge samostalne djelatnosti.

Članak 119.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba, a novčanom kaznom od 2.000,00 do 70.000,00 kuna odgovorna osoba u pravnoj osobi kao i fizička osoba ako:

1. odbije predati osobnu iskaznicu, putnu ispravu ili drugu javnu ispravu s fotografijom na temelju kojih se može provjeriti istovjetnost osobe (članak 33.),
2. se nepristojno ili uvredljivo obraća ovlaštenom carinskom službeniku tijekom njegovoga službenog rada,
3. ne postupi po upozorenju ovlaštenog carinskog službenika (članak 38.),
4. napusti mjesto nadzora bez odobrenja ovlaštenog carinskog službenika ili ne zaustavi prometno sredstvo na mjestu nadzora (članak 48. stavak 2.),

5. ovlaštenim carinskim službenicima pri obavljanju poslova nadzora i carinsko-sigurnosnih mjera u prometu s inozemstvom ne omogućiti besplatan prijevoz javnim prijevoznim sredstvom (članak 85.).

(2) Novčanom kaznom od 3.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se i fizička osoba obrtnik i osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost ako je prekršaj iz stavka 1. ovoga članka počinila u vezi s obavljanjem njezina obrta ili druge samostalne djelatnosti.

Članak 120.

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba, a novčanom kaznom od 1.000,00 do 30.000,00 kuna odgovorna osoba u pravnoj osobi kao i fizička osoba ako reproducira ili koristi kao odoru ili kao svoje oznake, odoru ili oznake koje su po boji, izgledu i oznakama jednake ili slične službenoj odori i oznakama Carinske uprave.

(2) Predmeti koji su izrađeni ili korišteni suprotno odredbi stavka 1. ovoga članka oduzet će se i uništiti.

(3) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se i fizička osoba obrtnik i osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost ako je prekršaj iz stavka 1. ovoga članka počinila u vezi s obavljanjem njezina obrta ili druge samostalne djelatnosti.

DIO X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 121.

(1) Carinski službenici koji su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona zatečeni na poslovima srednje stručne spreme, a nisu završili srednje školsko obrazovanje u četverogodišnjem trajanju, mogu obavljati poslove slobodnog radnog mjesta srednje stručne spreme.

(2) Javni natječaj za izbor ravnatelja, zamjenika ravnatelja i pomoćnika ravnatelja raspisat će se najkasnije u roku 60 dana od dana stupanja na dužnost Vlade Republike Hrvatske nakon prvih parlamentarnih izbora nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 122.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona, Središnja komisija za carinske prekršaje pri Središnjem uredu Carinske uprave koja odlučuje o žalbama protiv prvostupanjskih rješenja o prekršaju za prekršajne postupke koji su pokrenuti do 1. listopada 2002. godine, nastavlja s radom.

(2) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona, Vijeća za prekršaje nastavljaju s radom do imenovanja Vijeća za prekršaje iz članka 62. ovoga Zakona.

(3) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona, Prvostupanjski disciplinski sud Carinske uprave i Drugostupanjski disciplinski sud Carinske uprave koji odlučuju o povredama službene dužnosti carinskih službenika, nastavljaju s radom.

(4) Postupci koji nisu dovršeni do stupanju na snagu ovoga Zakona nastaviti će se i dovršiti prema dosadašnjim propisima.

Članak 123.

(1) Vlada Republike Hrvatske donijet će uredbe iz članka 59. stavka 10., članka 91. stavka 6. i članka 94. stavka 2. ovoga Zakona najkasnije u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministar financija donijet će pravilnike iz članka 2. stavka 5., članka 17. stavaka 2. i 5., članka 30. stavka 4., članka 41. stavka 2., članka 46. stavka 2., članka 48. stavka 7., članka 55. stavka 6., članka 59. stavka 9., članka 60. stavka 4., članka 74. stavka 2., članka 83. stavka 2., članka 98. stavka 8. i članka 108. stavka 3. ovoga Zakona najkasnije u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Do stupanja na snagu propisa iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona, ostaju na snazi:

1. Odluka o boji i oznakama službene odore ovlaštenih osoba carinske službe Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 54/94 i 61/95),
2. Pravilnik o službenim odorama djelatnika carinske službe Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/94, 51/96, 38/97 i 41/97),
3. Pravilnik o obrascu službene iskaznice i posebnoj oznaci ovlaštenih službenih osoba Carinske uprave Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 21/99 i 40/99).

Članak 124.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o carinskoj službi (Narodne novine, br. 83/2009, 49/2011 i 34/2012).

Članak 125.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Ministarstvo financija, Carinska uprava (u daljnjem tekstu: Carinska uprava) provodi niz aktivnosti s ciljem priprema za zakonit, učinkovit, djelotvoran i ekonomičan rad s prvim danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji te kako bi u novim okolnostima bitno pridonosila suzbijanju svih oblika nezakonitog postupanja s robom, osiguranju zaštite zdravlja i života ljudi, životinja, prirode i okoliša, sigurnosti ljudi, sigurnosti proizvoda, zaštite intelektualnog vlasništva, kulturnih dobara, nadzora nad prometom roba dvojne namjene, kao i drugih općih i javnopravnih interesa.

Zakonom o carinskoj službi (Narodne novine, br. 83/2009, 49/2011 i 34/2012) (u daljnjem tekstu: važeći Zakon), donesenim 2009. godine, nastavno su osigurani uvjeti za dosljednu primjenu carinskih propisa te utvrđena ovlaštenja i odgovornosti Carinske uprave sukladno ovlaštenjima i odgovornosti carinskih službi država Europske unije. Uz navedeno je osigurana primjena i ostalih propisa iz nadležnosti Carinske uprave, poglavito Zakona o trošarinama te svih zakona o posebnim porezima. Zakonom je uređeno ustrojstvo, djelokrug, obavljanje poslova i upravljanje carinskom službom, ovlaštenja carinskih službenika, ovlaštenja i odgovornosti u prikupljanju, evidentiranju, obradi i zaštiti podataka u vezi s poslovima carinske službe te posebnosti u pravima, obvezama i odgovornosti ovlaštenih carinskih službenika pri obavljanju poslova carinske službe.

U cilju daljnjeg usklađivanja hrvatskog carinskog sustava i položaja carinske službe u cjelini sa carinskim sustavom Europske unije i položajem carinskih službi u Europskoj uniji, kao i obzirom na predstojeće pristupanje Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije s danom 1. srpnja 2013. godine, ovim Konačnim prijedlogom zakona o carinskoj službi (u daljnjem tekstu: Konačni prijedlog zakona) napravljen je sljedeći korak usmjeren na završno usklađenje te daljnje poboljšanje rada carinske službe. Naime, za mogućnost budućeg funkcioniranja carinske službe na jedinstvenom carinskom području Europske unije, kao i primjenu izravno obvezujućih carinskih propisa Europske unije od dana pristupanja, uz istovremeni prestanak važenja i primjene hrvatskih carinskih propisa, neophodno je omogućiti zakonodavne pretpostavke kako bi carinska služba bila u mogućnosti djelotvorno i u potpunosti provoditi propise carinskog, trošarinskog i poreznog sustava Europske unije i Republike Hrvatske te osigurati njihovu učinkovitu primjenu i provedbu razvojem administrativnih i operativnih kapaciteta u skladu s dobrom carinskom praksom zemalja članica Europske unije kao i potpunu uspostavu i implementaciju svih specifičnih instituta i sustava. Važeći Zakon ne propisuje na zadovoljavajući način sve segmente rada i djelovanja carinske službe u uvjetima članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji te je stoga neophodno stvoriti pretpostavke za daljnje usklađivanje hrvatskog carinskog sustava i položaja carinske službe sa carinskim sustavom Europske unije i položajem carinskih službi u Europskoj uniji.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Donošenjem novog Zakona o carinskoj službi stvorile bi se zakonske pretpostavke za kvalitetnije ostvarivanje fiskalne uloge carinske službe, kao i uspostave sigurnosne uloge carinske službe sukladno zahtjevima europskih carinskih propisa te efikasnijeg suzbijanja svih oblika i modaliteta obavljanja gospodarskih aktivnosti ili transakcija na načine koji odstupaju od legitimnih normi poznate kao „siva ekonomija“ i s time povezane pojave porezne evazije, svih oblika krijumčarenja, pranja novca i ostalih oblika kažnjivih ponašanja, a koje su nužne obzirom na promjene u carinskoj službi koje će uslijediti pristupanjem Europskoj uniji.

Važno je istaknuti da Carinska uprava ima obvezu stvoriti sve potrebne preduvjete da se sa prvim danom članstva u Europskoj uniji pravna stečevina u području carinskog i trošarinskog sustava primjenjuje na pravilan i jedinstven način, odnosno na način koji je sukladan dobroj praksi

carinskih službi zemalja članica Europske unije. Prilagodba uvjetima djelovanja u okviru Europske unije podrazumijeva preuzimanje dodatnih poslova u okolnostima u kojima će Carinska uprava izravno primjenjivati europske carinske propise iz Poglavlja 29 pravne stečevine Europske unije - Carinska unija te osiguravati provedbu pravne stečevine Europske unije i u drugim poglavljima poput primjerice poglavlja koja obuhvaćaju pravosudni i sigurnosni sustav, porezni sustav, financijski i proračunski sustav, financijski nadzor, statistiku, slobodu kretanja roba, pravo intelektualnog vlasništvo i druga.

Dodatni poslovi koji proizlaze iz procesa prilagodbe uvjetima djelovanja u Europskoj uniji i općenito promijenjeno okruženje carinskog postupanja očituju se u sljedećim bitnim segmentima rada koji se ovim zakonskim prijedlogom moraju cjelovito obuhvatiti su:

1. primjena sustava upravljanja zajedničkom europskom carinskom tarifom i kvotama (sustav TARIC i kvote, ITMS i drugi),
2. primjena zajedničke europske trgovinske i agrarne politike,
3. primjena sustava nadzora izvoznih poticaja u poljoprivredi,
4. osiguranje uvjeta za pravilno korištenje informacijskih sustava koji osiguravaju interoperabilnost i interkonektivnost čime će se ostvariti provedba pravne stečevine Europske unije i osigurati povezivanje i razmjena informacija s odgovarajućim informacijskim sustavima država članica Europske unije i Europskom komisijom (Help Desk i korištenje raznih IT transakcijskih i referentnih sustava, Trošarinski ured za vezu, provedba NCTS provoznog postupka, jedinstveni sustav identifikacije i registracije gospodarskih subjekata i drugo),
5. implementacija sigurnosnih mjera u vezi s robom koja se unosi i/ili iznosi iz carinskog područja,
6. razvoj potpuno novog sustava obrade JCD-a kompatibilnog svim složenim zahtjevima europskog carinskog zakonodavstva i primjenjivih propisa izvan carinskog sustava te u skladu sa svojstvima različitih posebnih sustava koji podržavaju proces carinjenja robe u kontekstu razvoja Europskoj uniji kompatibilnih IT sustava.

Ostali poslovi koji također proistječu iz procesa pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji odnose se na:

1. implementaciju svih sustava iz koncepta e-carine, što ima za nužnu posljedicu potrebu cjelovitog redefiniranja postojećeg pristupa pravnim i informatičkim aspektima okruženja u kojemu se odvija poslovni proces carinjenja robe. Gore naznačeni IT sustavi odvojeno, ali horizontalno međupovezano podržavaju cijeli niz vertikalnih poslovnih procesa iz ukupnosti domene carinskog i trošarinskog prava, kao primjerice, ICS (Import Control System), ECS (Export Control System), NCTS (New Computerized Transit System), EOS (Economic Operator System), odnosno AEO (Authorised Economic Operator System), EORI (Economic Operators' Registration and Identification System), SEA (Single European Authorisation System, odnosno Single Authorisation for Simplified Procedures), EMCS (Excise Movement and Control System) i brojni drugi,
2. upravljanje sustavom tradicionalnih vlastitih sredstava Europske unije kojima se osigurava ispravni izračun, prognoze, obračun, prikupljanje, plaćanje i kontrola tradicionalnih vlastitih sredstava te izvješćivanje prema Europskoj uniji o primjeni pravila koja se odnose na tradicionalna vlastita sredstva u skladu s pravnom stečevinom,
3. preuzimanje poslova INTRASTAT-a (prema uzoru na neke države članice Europske unije, predviđeno je da će u Republici Hrvatskoj poslove prikupljanja podataka za Intrastat - sustav prikupljanja podataka o robnoj razmjeni između zemalja članica Europske unije obavljati carinska služba, s time da će se prikupljeni podaci dostavljati Državnom zavodu za statistiku koji će potom biti zadužen za njihovu obradu i diseminaciju),

4. obvezu jačanja carinskog nadzora na budućim vanjskim granicama Europske unije, kao i jačanje mjera carinskog nadzora na cjelokupnom području Republike Hrvatske (mobilne jedinice i drugo),
5. razvijanje sustava naknadnih kontrola i analize rizika,
6. jačanje sustava trošarinskog nadzora kao važne komponente fiskalnog sustava Republike Hrvatske,
7. punu primjenu proširenih ovlaštenja carinske službe radi učinkovite primjene carinskih i trošarinskih propisa uz svrhovito korištenje novonabavljene opreme i resursa (brodovi, službeni psi, rendgeni, druga operativna tehnika),
8. izradu nacionalnog pravnog okvira carinskog i trošarinskog sustava za vrijeme nakon pristupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije.

Nakon stupanja na snagu Uredbe o Moderniziranom carinskom Zakoniku (EZ) broj 450/2008, Europska komisija usvojila je Priopćenje Vijeću, Europskom parlamentu i Gospodarskom i socijalnom odboru - Strategija za daljnji razvoj Carinske unije (COM (2008) 169), u kojemu je predložila uspostavu strateškog okvira za carinu koji obuhvaća zajedničke strateške ciljeve koji se odnose na zaštitu društva i financijskih interesa Europske unije kroz razvoj učinkovitih mjera protiv nezakonite, ograničene i zabranjene robe i razvoj učinkovite procjene rizika kao dijela borbe protiv terorizma i kriminala, potporu konkurentnosti europskom gospodarstvu kroz modernizaciju carinskih radnih metoda i razvoj novih standarda, olakšavanje zakonite trgovine kroz poboljšavanje sustava carinskog nadzora kako bi se smanjile smetnje u protoku robe kao i administrativni teret za gospodarstvo te razvoj i jačanje suradnje između carinskih tijela kao i sa ostalim državnim tijelima i gospodarskom zajednicom. Kako bi se ispunili navedeni strateški ciljevi te izgradila i održavala učinkovita carinska tijela, Europska komisija je pozvala sve države članice da nastave s prilagodbom i unaprjeđenjem carinskih radnih metoda kroz konstantno ulaganje u njihove sposobnosti, nadležnosti i resurse.

Važno je istaknuti da se pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji u bitnom redefinira uloga carinske službe na način da dosadašnje nacionalno postupanje na graničnoj crti Republike Hrvatske postaje postupanje na vanjskim granicama Europske unije, a što je posljedično zahtijevalo novi ustroj Carinske uprave. Zbog navedenog Konačnim prijedlogom zakona predložena podjela na Središnji ured, Područne carinske urede te carinske urede i granične carinske urede samo oživotvoruje novu ulogu carinske službe koja s jedne strane obavlja poslove na vanjskim granicama Europske unije, a s druge strane u okviru nacionalnog teritorija uz preuzete obveze koje proizlaze iz pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, obavlja i ostale fiskalne zadaće poglavito suzbijanja svih oblika „sive ekonomije“.

S tim u vezi morala je biti usklađena i radno pravna uloga carinskih službenika kao osnovnih čimbenika provedbe preuzetih obveza te su zbog potrebe usvajanja i buduće primjene specifičnih znanja i vještina Konačnim prijedlogom zakona propisana carinska zvanja kao temelj buduće klasifikacije carinskih službenika. Carinsko zvanje bi se stjecalo ovisno o stupnju obrazovanja, odgovarajućem radnom iskustvu, godišnjim ocjenama te položenom ispitu za carinsko zvanje. Konačnim prijedlogom zakona bilo je nužno uskladiti odredbe važećeg Zakona s izmjenama Zakona o državnim službenicima (Narodne novine, br. 92/2005, 142/2006, 77/2007, 127/2007, 27/2008, 34/2011, 49/2011, 150/2011, 34/2012 i 49/2012) u dijelu koje se odnose na privremeni premještaj carinskih službenika.

Konačnim prijedlogom zakona transparentnije su posložene i jasnije definirane carinske ovlasti iz važećeg Zakona, a sve za svrhu učinkovitije primjene istih te zaštite Ustavom Republike Hrvatske i zakonom zajamčenih ljudskih prava i temeljnih sloboda osobe prema kojoj se carinska ovlast primjenjuje. Osaženo je i bitno operacionalizirano postupanje nadzora radi suzbijanja svih oblika „sive ekonomije“, zbog čega je sistematičnije propisan i dio ovlasti poglavito u dijelu

privremenog ograničenja pristupa ili kretanja na mjestu nadzora te s istim ovlast izdavanja naredbi na način da se kada to okolnosti slučaja zahtijevaju radi onemogućavanja daljnjeg nezakonitog postupanja može privremeno ograničiti ili privremeno zabraniti obavljanje djelatnosti pečačenjem poslovnih prostorija, skladišta, pogona, dijela pogona, postrojenja, opreme ili drugih prostorija te onemogućavanjem korištenja postrojenja, uređaja i druge opreme za rad, odnosno na drugi pogodan način.

Završno je još jednom važno istaknuti kako zadaća carinskih službi unutar Europske unije, a što je utemeljeno i na smjernicama Svjetske carinske organizacije, nije samo prikupljanje prihoda i doprinos zajedničkom proračunu, već je djelovanje carinske službe osnaženo, usmjereno i prihvaćeno kao važan čimbenik sigurnosti kroz naprijed opisano suzbijanje kriminalnih radnji, svih oblika krijumčarenja, organiziranog kriminaliteta, terorizma, pranja novca i „sive ekonomije“.

Konačni prijedlog zakona podijeljen je u deset dijelova:

Dio prvi sadrži opće odredbe kojima se propisuje sadržaj Zakona na način da se istim uređuje djelokrug rada, poslovi i organizacija Carinske uprave, carinske ovlasti te obveze i odgovornosti carinskih službenika i njihov radno pravni položaj. Utvrđen je status i naziv Carinske uprave, službeni znak, a definirani su i pojedini pojmovi koji su češće korišteni u daljnjem tekstu Konačnog prijedloga zakona.

Dio drugi odnosi se na djelokrug rada Carinske uprave i poslove carinske službe. Propisano je da Carinska uprava obavlja nadzor radi osiguranja pravilne primjene propisa o javnim davanjima i javnopravnim naknadama te osiguranja zaštite zdravlja i života ljudi, životinja, prirode i okoliša kao i drugih općih i javnopravnih interesa. Poimenično su nabrojani svi poslovi Carinske uprave te propisana suradnja s državnim tijelima, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnim osobama koje imaju javne ovlasti u poduzimanju mjera radi ostvarenja učinkovitog i svrhovitog obavljanja poslova carinske službe, kao i suradnja s drugim tijelima, organizacijama, zajednicama, nevladinim organizacijama, gospodarskim subjektima i njihovim udruženjima i zainteresiranom javnošću radi razvijanja partnerstva u sprječavanju i otkrivanju protupravnog postupanja te olakšavanju trgovine i stvaranju okruženja suradnje i povjerenja s pouzdanim gospodarskim subjektima.

Dio treći odnosi se na unutarnje ustrojstvo, upravljanje i poslove unutarnjih ustrojstvenih jedinica Carinske uprave. U svezi unutarnjeg ustrojstva propisano je da se poslovi iz djelokruga Carinske uprave obavljaju u: 1. Središnjem uredu; 2. područnim carinskim uredima; i 3. carinskim uredima te graničnim carinskim uredima. Propisano je da Carinskom upravom upravlja ravnatelj, koji ima dva zamjenika ravnatelja i više pomoćnika, a da radom područnog carinskog ureda upravlja pročelnik koji je ujedno pomoćnik ravnatelja i koji ima jednog ili više zamjenika. Radom carinskog ureda i radom graničnog carinskog ureda upravlja predstojnik koji može imati jednog ili više pomoćnika. Poimenično su nabrojani svi poslovi koje obavlja Središnji ured te Područni carinski ured neposredno ili preko svojih ustrojstvenih jedinica.

Dio četvrti koji je podijeljen u dvije glave sadrži odredbe o carinskim ovlastima koje primjenjuju ovlaštene carinski službenici pri obavljanju poslova carinske službe.

Glava prva odnosi se na opće odredbe kojima su definirane i poimenično navedene carinske ovlasti te propisan način i opseg njihove primjene. Carinske ovlasti su: 1. prikupljanje, procjena, evidentiranje, obrada i korištenje podataka i obavijesti; 2. pregled dokumentacije te provjere vjerodostojnosti i istinitosti isprava; 3. provjera istovjetnosti osoba; 4. provjera statusa i svojstva robe; 5. pozivanje; 6. davanje upozorenja i naredbi; 7. privremeno ograničenje slobode kretanja; 8. pregled osoba; 9. pregled robe; 10. praćenje, zaustavljanje, pregled i pretraga prometnih sredstava; 11. ulazak, pregled i pretraga poslovnih prostorija, prostora i objekata; 12. privremeno oduzimanje

robe i isprava; i 13. uporaba sredstava prisile. Propisano je da se pojedine carinske ovlasti mogu propisati i drugim zakonom.

Glava druga sadrži odredbe kojima je posebno razrađen opseg i način primjene svake naprijed navedene carinske ovlasti.

Dio peti odnosi se na unutarnji nadzor i unutarnju kontrolu. Carinska uprava provodi unutarnji nadzor nad zakonitošću rada i pravilnom primjenom propisa iz svoje nadležnosti sa ciljem otklanjanja utvrđenih nepravilnosti te ujednačavanja prakse rada, a unutarnju kontrolu sa ciljem otkrivanja, utvrđivanja i sprječavanja kršenja zakonitosti rada i pravila službe od strane carinskih službenika.

Dio šesti odnosi se na prekršajni postupak gdje je definiran pojam carinsko-prekršajnog postupka kao prekršajni postupak koji Carinska uprava vodi za prekršaje propisane ovim Zakonom, Zakonom o provedbi carinskih propisa Europske unije, Zakonom o trošarinama i zakonima o posebnim porezima te prekršaje koji su takvima označeni drugim zakonom ili je provedba prekršajnog postupka stavljena u nadležnost Carinske uprave. Carinsko-prekršajni postupak Carinska uprava pokreće i vodi po službenoj dužnosti, a iznimno se može voditi na temelju optužnog prijedloga ovlaštenog tužitelja koji je ovlašten neposredno provoditi ili nadzirati provođenje propisa iz nadležnosti Carinske uprave te u drugim slučajevima propisanim odredbama Prekršajnog zakona. Carinsko-prekršajni postupak u prvom stupnju vodi Vijeće za prekršaje nadležnog carinskog ureda, a Vijeće za prekršaje Središnjeg ureda odlučuje kada je propisana obveza odlučivanja u izmijenjenom sastavu vijeća za prekršaje te u drugim slučajevima propisanim Prekršajnim zakonom. Središnji ured i carinski ured mogu imati i više vijeća za prekršaje. Vijeće za prekršaje ima predsjednika i dva člana koji su ovlašteni carinski službenici, a imenuje ih ministar financija na prijedlog ravnatelja Carinske uprave.

Dio sedmi koji je podijeljen u pet glava sadrži odredbe o posebnosti u pravima, obvezama i odgovornosti carinskih službenika.

Glava prva sadrži opće odredbe o izboru i razrješenju ravnatelja, zamjenika i pomoćnika ravnatelja te ostalih rukovodećih službenika, prijemu, rasporedu, privremenom premještanju te periodičnoj promjeni mjesta rada carinskih službenika. Istom glavom propisane su zapreke ovlaštenim carinskim službenicima radi provođenja nadzora kod osoba s kojima su u poslovnim ili privatnim odnosima, obveza da u svim uvjetima moraju osigurati neometano obavljanje određenih poslova, obveza namjenskog korištenja informacija, podatka ili saznanja, obveza čuvanja vlastite sigurnosti i zdravlja na radu, kao i sigurnosti i zdravlja ostalih osoba te javne imovine ako je to ovisno o njihovim postupcima, odredbe o odgovornost za štetu koju ovlašteni carinski službenik počini trećim osobama te prava carinskih službenika u slučaju privremene ili trajne spriječenosti za rad zbog nesreće na radu ili profesionalne bolesti.

Glava druga sadrži odredbe o radnom vremenu ustrojstvenih jedinica Carinske uprave.

Glava treća sadrži odredbe o plaćama i klasifikaciji radnih mjesta te zvanjima carinskih službenika. Ovisno o složenosti poslova, stručnoj spremi, carinskom zvanju, stupnju odgovornosti i ovlasti za donošenje odluka te samostalnosti u radu, radna mjesta carinskih službenika klasificirana se u tri kategorije i to: 1. radna mjesta rukovodećih carinskih službenika; 2. radna mjesta viših carinskih službenika; i 3. radna mjesta nižih carinskih službenika. Utvrđena su i carinska zvanja: 1. glavni carinski savjetnik; 2. viši carinski savjetnik; 3. samostalni carinski savjetnik; 4. carinski savjetnik; 5. mlađi carinski savjetnik; 6. viši carinski nadzornik; 7. samostalni carinski nadzornik; 8. carinski nadzornik; 9. mlađi carinski nadzornik; 10. viši carinik; 11. samostalni carinik; 12. carinik; i 13. mlađi carinik.

Glava četvrta sadrži odredbe o stručnom osposobljavanju carinskih službenika.

Glava peta sadrži odredbe o carinskim priznanja i nagradama (godišnja nagrada, prigodna nagrada i zahvalnica).

Dio osmi odnosi se na odgovornost carinskih službenika za povrede službene dužnosti. Poimenično su navedene teške i lakše povrede službene dužnosti izvan propisanih Zakonom o državnim službenicima. Ustrojeni su prvostupanjski i drugostupanjski disciplinski sud Carinske uprave u sjedištu Središnjeg ureda Carinske uprave u Zagrebu, propisana njihova struktura, način postupanja te određena visina naknade za rad službenika imenovanih za tajnika suda, predsjednika ili člana pojedinog vijeća ili kao zapisničara.

Dio deveti sadrži prekršajne odredbe koje propisuju novčane kazne za prekršaje nastale povredom odredbi ovoga Zakona.

Dio deseti sadrži prijelazne i završne odredbe u kojima se navodi da carinski službenici koji su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona zatečeni na poslovima srednje stručne spreme, a nisu završili četverogodišnje školovanje, mogu obavljati poslove slobodnog radnog mjesta srednje stručne spreme. Nadalje se propisuje nastavno postupanje prema dosadašnjim propisima u postupcima koji nisu dovršeni do stupanja na snagu ovoga Zakona. Navode se rokovi za donošenje podzakonskih propisa i primjenjivanja odredbi postojećih podzakonskih propisa ako one nisu suprotne odredbama ovoga Zakona. Završno se određuje dan stupanja na snagu Zakona osim odgođene primjene odredbi članaka 64. do 67. ovoga Zakona koje se odnose na provedbu javnih natječaja za izbor ravnatelja, zamjenika ravnatelja i pomoćnika ravnatelja.

III. OBRAZLOŽENJE POJEDINAČNIH ODREDBI

1. Opće odredbe (članak 1.)

Člankom 1. predloženog Zakona normira se opća odredba koja označava što predloženi Zakon uređuje, a to su poslovi i organizacija Carinske uprave, carinske ovlasti te obveze i odgovornosti carinskih službenika i njihovog radno pravnog položaja, te se izrazi koji se koriste u ovome Zakonu za osobe u muškom rodu označene neutralno i odnose se na muške i ženske osobe.

2. Ustrojavanje Carinske uprave (članak 2.)

Člankom 2. predloženog Zakona utvrđuje se da poslove carinske službe obavlja Carinska uprava kao upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija Republike Hrvatske. Ovom odredbom propisuje se službeni znak Carinske uprave, kojim se označava službena odora i druga službena odjeća carinskih službenika, koji se otiskuje na službenoj iskaznici i službenoj znački ovlaštenih carinskih službenika i kojom se mogu označavati i službena prijevozna sredstva Carinske uprave. Ovom odredbom propisuje se da Carinska uprava u svom radu koristi carinski pečat i štambilj čiji sadržaj i izgled pravilnikom propisuje ministar financija.

3. Normiranje određenih pojmova u ovom Zakonu (članak 3.)

Člankom 3. predloženog Zakona utvrđuju se bitni izričajni pojmovi koji će se koristiti u daljnjem tekstu predloženog Zakona.

4. Poslovi carinske službe (članak 4.)

Člankom 4. utvrđuju se poslovi koje obavlja Carinska uprava, čije obavljanje je utemeljeno na odredbama Carinskog zakona i drugim zakonima za provedbu kojih je nadležna carinska služba, a koji potanje propisuju opće mjere koje poduzima Carinska uprava u carinskim, trošarinским i drugim provjerama.

U članku su nabrojani tradicionalni poslovi koje obavlja carinska služba:

utvrđivanje, naplata i nadzor carinskih davanja, trošarina, posebnih poreza, poreza na dodanu vrijednost, ostalih drugih javnih davanja te javnopravnih naknada; osiguravanje pravilne primjene carinskih i drugih propisa koji se odnose na unos, iznos, provoz, prijenos, skladištenje i drugo raspolaganje s robom koja podliježe mjerama carinskog nadzora; provedba carinsko-sigurnosnih mjera; provedba mjera zajedničke poljoprivredne i trgovinske politike; utvrđivanje, stavljanje na raspolaganje i nadzor tradicionalnih vlastitih sredstva Europske unije iz carinskih davanja; otkrivanje, sprječavanje i suzbijanje prekršaja i kaznenih djela, prikupljanje podataka o tim djelima i počiniteljima; provedba dokaznih radnji u prekršajnom i kaznenom postupku; nadzor nad robom kojom se povrjeđuje pravo intelektualnog vlasništva; provedba carinskih mjera provjere značajki proizvoda sukladno propisima o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti i drugim propisima koji uređuju tehničke zahtjeve za proizvode; nadzor unosa i iznosa gotovine preko državne granice sukladno propisima o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma; provedba upravnih, stručnih i nadzornih mjera u vezi s ispunjavanjem propisanih uvjeta za obavljanje međunarodnog otpremništva u vezi s carinjenjem roba, odnosno uvjeta za obavljanje poslova zastupanja u carinskom postupku; administrativna suradnja i međunarodna razmjena informacija s državama članicama Europske unije ili sa trećim državama u području primjene propisa iz nadležnosti Carinske uprave.

Poslovi koje će Carinska uprava obavljati zajedno i usklađeno sa drugim nadležnim tijelima:

nadzor nad provedbom propisa o zabrani i sprječavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti te otkrivanje i sprječavanje svih oblika nedozvoljene i protuzakonite trgovine; nadzor nad unosom, iznosom, prekograničnim prometom te drugim kretanjem i raspolaganjem s otpadom sukladno propisima koji uređuju gospodarenje otpadom; nadzor provedbe obveza proizvođača proizvoda u smislu propisa koji uređuju gospodarenje otpadom te naplate naknada za gospodarenje posebnim kategorijama otpada koje se obračunavaju i plaćaju te postupak posredovanja i trgovanja otpadom sukladno propisima koji uređuju gospodarenje otpadom; nadzor u skladu s posebnim propisima ispunjavanja uvjeta za ostvarivanje prava na korištenje novčanih sredstava koji se isplaćuju iz državnog proračuna Republike Hrvatske, kao i novčanih sredstava koja korisnici izravno ili posredno ostvaruju primjenom oslobođenja ili izuzeća od plaćanja javnih davanja te sniženih visina i diferenciranih stopa javnih davanja; provjere zakonitosti postupanja s robom sukladno propisima o koncesijama; nadzor nad provedbom propisa o morskom i slatkovodnom ribarstvu na području ribolovnog mora i voda te u dijelu koji se odnosi na kretanje i promet riba i drugih morskih i vodenih organizama; nadzor kretanja, raspolaganja i prometa opasnih proizvoda i proizvoda čije je stavljanje na tržište zabranjeno ili ograničeno ili za koje je naređeno povlačenje s tržišta, odnosno proizvoda koji ne ispunjavaju propisane tehničke zahtjeve i predstavljaju ozbiljan rizik za nadzor obavljanja prijevoza, dozvola i drugih isprava sukladno propisima o prijevozu u cestovnom prometu te osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila u prometu na cestama sukladno propisima o sigurnosti prometa na cestama; zdravlje i sigurnost; svi drugi poslovi koji su Carinskoj upravi stavljeni u nadležnost posebnim propisima.

5. Suradnja Carinske uprave s drugim tijelima (članak 5.)

Člankom 5. propisuje se suradnja Carinske uprave s državnim tijelima, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti u poduzimanju mjera radi ostvarenja učinkovitog i svrhovitog obavljanja poslova carinske službe kao i suradnja s drugim tijelima, organizacijama, zajednicama, nevladinim organizacijama, gospodarskim subjektima i njihovim udruženjima i zainteresiranom javnošću radi razvijanja partnerstva u sprječavanju i otkrivanju protupravnog postupanja te olakšavanju trgovine i stvaranju okruženja suradnje i povjerenja s pouzdanim gospodarskim subjektima. U tu svrhu propisuje se mogućnost zaključivanja sporazuma o suradnji.

6. Unutarnje ustrojstvo, upravljanje i poslovi unutarnjih ustrojstvenih jedinica (članci 6. do 13.)

Člankom 6. uređuje se ustrojavanje osnovnih organizacijskih jedinica Carinske uprave te se navode ustrojstvene jedinice u kojima se obavljaju poslovi iz djelokruga Carinske uprave. Sukladno ovom članku poslovi Carinske uprave obavljaju u Središnjem uredu, područnim carinskim uredima, carinskim uredima i graničnim carinskim uredima. Odluke o ustrojavanju organizacijskih jedinica Carinske uprave uredbom donosi Vlada Republike Hrvatske.

Člankom 7. utvrđuje se da je sjedište Središnjeg ureda u Zagrebu te kriteriji osnivanja područnih carinskih ureda te carinskih i graničnih carinskih ureda.

Omogućava se da se radi posebnosti obavljanja poslova u Carinskoj upravi, sukladno međunarodnim standardima uređivanja djelokruga i ustroja carinske službe, uvjeti za organiziranje ustrojstvenih jedinica Središnjeg ureda Carinske uprave, područnih carinskih ureda, carinskih ureda i graničnih carinskih ureda mogu propisati drugačije od uvjeta utvrđenih propisima o načelima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave.

Dopušta se mogućnost da se zbog posebnosti obavljanja poslova u Carinskoj upravi, obavljanje poslova carinskih službenika kao samostalnih izvršitelja izvan sjedišta Središnjeg ureda Carinske uprave, područnih carinskih ureda, carinskih ureda i graničnih carinskih ureda može urediti drugačije od uvjeta utvrđenih propisima o načelima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave.

Omogućuje se da Carinski službenici mogu obavljati poslove iz djelokruga rada Središnjeg ureda Carinske uprave, područnih carinskih ureda, carinskih ureda i graničnih carinskih ureda i izvan sjedišta rada kao samostalni izvršitelji.

Propisuje se da ministar financija rješenjem određuje početak rada carinskog ureda i graničnog carinskog ureda.

Člancima 8., 9. i 10. propisuje se upravljanje Carinskom upravom, Središnjim uredom, područnim carinskim uredom te carinskim i graničnim uredom. Propisuje se da Carinskom upravom upravlja ravnatelj koji može imati dva zamjenika i više pomoćnika, a područnim carinskim uredom upravlja pročelnik koji je ujedno i pomoćnika ravnatelja, a može imati jednog ili više zamjenika. Carinskim uredom i graničnim carinskim uredom upravlja predstojnik koji može imati jednog ili više pomoćnika

Člancima 11. i 12. utvrđuju se poslovi koje obavljaju Središnji ured, odnosno područni carinski uredi u okviru djelokruga rada Carinske uprave.

7. Ovlasti (članci 13. do 23.)

Člankom 13. dane su ovlasti ovlaštenom carinskom službeniku te se kao novina propisuje da će ovlašteni carinski službenik i izvan službe poduzeti nužne radnje za sprječavanje bilo kojeg nezakonitog postupanja koje je u nadležnosti Carinske uprave.

Člankom 14. propisane su i nabrojane carinske ovlasti. Sukladno ovome članku, carinske ovlasti su: prikupljanje, procjena, evidentiranje, obrada i korištenje podataka i obavijesti, pregled dokumentacije te provjere vjerodostojnosti i istinitosti isprava, provjera istovjetnosti osoba, provjera statusa i svojstva robe, pozivanje, davanje upozorenja i naredbi, privremeno ograničenje slobode kretanja, pregled osoba, pregled robe, praćenje, zaustavljanje, pregled i pretraga prometnih sredstava, ulazak, pregled i pretraga poslovnih prostorija, prostora i objekata, privremeno

oduzimanje robe i isprava te uporaba sredstava prisile. Daje se mogućnost da se pojedine carinske ovlasti mogu propisati i drugim zakonom.

Člankom 15. propisuju se norme kojima se štite ljudska prava. Utvrđuje se dužnost ovlaštenog carinskog službenika da pri obavljanju poslova propisanih ovim Zakonom i drugim propisima, poštuje dostojanstvo, ugled i čast svake osobe na koju se radnja odnosi, vodeći računa o zaštiti Ustavom Republike Hrvatske i zakonom zajamčenih ljudskih prava i temeljnih sloboda te poštuje odredbe kodeksa profesionalne etike.

Isto tako, propisuje se da primjena carinskih ovlasti mora biti razmjerne potrebi zbog kojih se poduzima te ne smije izazvati veće štetne posljedice od onih koje bi nastupile da carinske ovlasti nisu primijenjene.

Člankom 16. utvrđuje se da će ovlašteni carinski službenik primijeniti propisane ovlasti prema službenoj dužnosti ili po nalogu nadređene osobe. Propisuje da nalog može biti usmeni ili pisani.

Članak 17. propisuje da se ovlaštenom carinskom službeniku izdaje službena iskaznica i službena značka s identifikacijskim brojem. Daje se mogućnost da se poslovi carinske službe mogu obavljati u civilnoj odjeći ili u odori koja može biti svečana ili radna. Omogućuje se obilježavanje službenih prijevoznih sredstava znakom Carinske uprave i natpisom „Carina“ te se daje mogućnost registriranja službenih prijevoznih sredstava sukladno posebnom propisu. Propisuje se da ovlašteni carinski službenik pri obavljanju nadzora može koristiti tehničku opremu, pse za detekciju te službena vozila i plovila s uporabom svjetlosnih i zvučnih signala. Ovlašćuje se ministar financija da donese pravilnik kojim se uređuje obrazac službene iskaznice, izgled službene značke te postupak izdavanja službene iskaznice i službene značke, radna mjesta na kojima ovlašteni carinski službenici moraju nositi odoru, izgled, vrstu, trajanje i način uporabe odore te poslove koje carinski službenici mogu obavljati u civilnoj odjeći kao i način obilježavanja prijevoznih sredstava znakom carinske službe.

Člankom 18. uređuje se postupak predstavljanja carinskog službenika te iznimke u određenim situacijama. Carinski službenik koji poslove obavlja u civilnoj odjeći dužan je prije početka primjene carinske ovlasti predstaviti se pokazivanjem službene značke i službene iskaznice dok ako poslove obavlja u odori dužan se je predstaviti na zahtjev osobe prema kojoj se ovlast primjenjuje. U koliko bi se predstavljanjem ugrozilo postizanje cilja primjene ovlasti ovlašteni carinski službenik nije se dužan predstaviti na opisani način. Po prestanku navedenih okolnosti ovlašteni carinski službenik će se predstaviti pokazivanjem službene značke i službene iskaznice.

Člankom 19. uređuje se postupanje ovlaštenog carinskog službenika u postupku s osobom koja ima imunitet, a s obzirom na primjenu propisa koji uređuju isti institut.

Člankom 20. propisuje se obveza državnih i drugih tijela pružanja stručne i druge pomoći pri provedbi poslova carinske službe

Člankom 21. omogućuje se službenicima Carinske uprave da, na osnovu poziva međunarodnih organizacija ili na osnovi obveza koje proistječu iz međunarodnih ugovora ili drugih propisa, mogu u inozemstvu sudjelovati u obavljanju službenih zadaća.

O sudjelovanju i obavljanju zadataka ovlaštenih carinskih službenika koji će sudjelovati u obavljanju carinskih i trošarinskih zadataka u inozemstvu odlučuje ministar financija, kao i o sudjelovanju i obavljanju carinskih službenika drugih država u Republici Hrvatskoj.

Članak 22. daje mogućnost ovlaštenom carinskom službeniku koji je imenovan za istražitelja da provodi dokazne radnje povjerene od nadležnog državnog odvjetnika, sukladno odredbama Zakona o kaznenom postupku i propisima iz nadležnosti Carinske uprave.

Članak 23. omogućava da Carinska uprava može prije pokretanja prekršajnog postupka izdati prekršajni nalog sukladno Prekršajnom zakonu, ako se pri provedbi nadzora neposrednim opažanjem ovlaštenog carinskog službenika utvrdi počinjenje prekršaja iz nadležnosti Carinske uprave.

8. Prikupljanje, procjena, evidentiranje, obrada i korištenje podataka i obavijesti (članci 24. do 30.)

Člancima 24., 25., 26., 27., 28., 29. i 30. propisana je ovlast Carinske uprave da u okviru svojih zakonskog ovlasti prikuplja osobne te druge podatke i obavijesti iz već postojećih izvora podataka, od osoba koji imaju po bilo kojem osnovu saznanja o tim podacima kao i od osoba na koje se podaci odnose.

Ovim odredbama dozvoljava se carinskim službenicima koji prikupljaju podatke da u slučajevima ako bi se time otežala ili onemogućila provedba zakonskog postupanja u nadležnosti carine o prikupljanju podataka ne obavijeste osobu na koju se podaci odnose.

Isto tako propisuje se obveza tijela, ustanova i drugih subjekata koji na temelju zakona i u okviru svojih djelatnosti raspolažu osobnim izvornim podacima, a koji su od interesa za obavljanje poslova iz nadležnosti carinske službe, dostaviti te podatke Carinskoj upravi na njezin zahtjev. Nadalje, ovim člankom omogućuje se ovlaštenom carinskom službeniku prikupljati osobne te druge podatke i obavijesti u službenim prostorima, na radnom mjestu osobe, drugom pogodnom mjestu, a uz prethodni pristanak osobe i u njezinu domu. Propisuje se obveza posebne skrbi o zaštiti osobnih i drugih podataka te o njihovoj tajnosti i povjerljivosti. Uređuje se da nadzor nad evidencijama podataka koje vodi Carinska uprava, a u kojima su pohranjeni osobni podaci, obavlja tijelo nadležno za zaštitu osobnih podataka sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita osobnih podataka. Propisuje se da vrstu, način vođenja i uporabe te način i rokove čuvanja evidencija koje vodi Carinska uprava pravilnikom propisuje ministar financija.

9. Pregled dokumentacije i provjera vjerodostojnosti i istinitosti isprava (članci 31. i 32.)

Člancima 31. i 32. propisano je da je ovlašteni carinski službenik ovlašten provjeravati usklađenost poslovanja fizičkih i pravnih osoba s propisima iz nadležnosti Carinske uprave na temelju poslovnih knjiga, evidencija i drugih isprava te da u skladu s time provjerava isprave podnesene u postupcima za koje je nadležna Carinska uprava i podatke iskazane u tim ispravama, uključujući i ostale isprave te podatke koji se prikupljaju u provedbi nadzora. Isto tako, propisana je obveza osobe koja je prema propisima dužna dati podatke ili ispuniti određenu obvezu da ovlaštenom carinskom službeniku u određenom roku i na određenom mjestu podnese bilo koju knjigovodstvenu ispravu, ugovor, poslovno dopisivanje, evidenciju ili neku drugu ispravu koju smatra potrebnom za provedbu nadzora.

10. Provjera istovjetnosti osoba (članak 33.)

Člankom 33. daje se ovlaštenom carinskom službeniku ovlast provjere istovjetnosti osoba te se uređuje način utvrđivanja istovjetnosti osoba. Ovom odredbom definira se da se provjere istovjetnosti osobe provodi uvidom u njezinu osobnu iskaznicu, putnu ispravu ili drugu javnu ispravu s fotografijom.

11. Provjera statusa i svojstva robe (članak 34.)

Članak 34. uređuje način provjere statusa i svojstva robe te potrebu utvrđivanja odnosa između osobe i robe ili događaja i robe.

12. Pozivanje (članci 35. do 37.)

Člancima 35., 36. i 37. omogućuje se pozivanja sudionika u carinskom, trošarinskom ili drugom postupku i drugih osoba za koje se može pretpostaviti da raspolažu s obavijestima nužnim za obavljanje poslova koji su u djelokrugu rada carinske službe, a radi davanja usmenih ili pisanih obavijesti. Uređuje se vrijeme i način pozivanja te mogućnost da se na traženje pozvane osobe izda potvrda o pristupanju.

13. Davanje upozorenja i naredbi (članci 38. do 41.)

Člancima 38., 39., 40. i 41. propisuju se uvjeti i način davanja upozorenja i naredbi od strane ovlaštenih carinskih službenika prilikom obavljanja nadzora. Navedenim člancima se propisuje da će ovlašteni carinski službenik prilikom obavljanja nadzora upozoriti osobu koja svojim ponašanjem, djelovanjem ili propuštanjem određene radnje može dovesti u opasnost svoju sigurnost ili sigurnost druge osobe ili kada opravdano očekuje da bi ta osoba mogla počinuti ili izazvati drugu osobu da počini kažnjivu radnju. Propisuje se u kojim će slučajevima ovlašteni carinski službenik izdat naredbu. (U slučaju kada tijekom nadzora otklanja opasnost za život i imovinu, radi sprječavanja počinjenja kažnjive radnje ili sprječavanja otpora ili bijega osobe u odnosu na koju se provodi nadzor, radi sprječavanja uništenja dokaza i tragova koji mogu poslužiti kao dokaz, radi neometanog pregleda osoba, robe, prometnih sredstava te poslovnih prostorija, prostora i objekata koji su predmet nadzora, u drugim slučajevima sukladno posebnim propisima.). Daje se mogućnost da ovlašteni carinski službenik, kada to okolnosti slučaja zahtijevaju, radi onemogućavanja daljnjeg nezakonitog postupanja naredbom privremeno ograniči ili privremeno zabrani obavljanje djelatnosti pečačenjem poslovnih prostorija, skladišta, pogona, dijela pogona, postrojenja, opreme ili drugih prostorija te onemogućujući korištenje postrojenja, uređaja i druge opreme za rad. Određuje se da ovlašteni carinski službenik može naredbom odrediti mjere kojima se onemogućava i sprječava nezakonito postupanje na mjestima koja su određena kao tržnice i mjestima gdje se može prigodno trgovati (sajmovi, izložbe, priredbe i slično), odnosno na otvorenim mjestima, a u skladu s time dužni su, između ostalih, postupati i fizičke i pravne osobe koje upravljaju poslovanjem tržnica i koje organiziraju prigodno trgovanje te nadležna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Određuje se duljina trajanja naredbe o privremenom ograničenju ili privremenoj zabrani obavljanja djelatnosti pečačenjem poslovnih prostorija, skladišta, pogona, dijela pogona, postrojenja, opreme ili drugih prostorija te onemogućavanju korištenja postrojenja, uređaja i druge opreme za rad. Propisuje se da uvjete i načine izricanja te provedbu upozorenja i naredbi pravilnikom propisuje ministar financija.

14. Privremeno ograničenje slobode kretanja (članak 42.)

Člankom 42. daje se ovlaštenom carinskom službeniku ovlast da smije privremeno ograničiti kretanje ili ograničiti pristup na određenom nadziranom prostoru radi provođenja nadzora. Isto tako, pod određenim uvjetima, ovlaštenom carinskom službeniku daje se ovlast da smije privremeno zadržati osobe u postupku. Propisano je da primjena ovlasti ograničenja pristupa ili kretanja na mjestu nadzora ne smije trajati dulje od vremena potrebnog za ostvarenje cilja radi kojega je ovlast primijenjena. Osobe se smiju zadržati najdulje šest sati, a nakon toga mora se bez odgode izvijestiti Vijeće za prekršaje.

15. Pregled osoba (članak 43.)

Člankom 43. daje se ovlaštenom carinskom službeniku pravo pregleda osoba te pregleda i pretrage prtljage i drugih stvari koje ove osobe sa sobom nose. Članak propisuje da pregled mogu obavljati samo ovlašteni carinski službenici istog spola kojeg je osoba koju pregledavaju, a pregled maloljetne osobe može se obaviti samo u prisutnosti njenih roditelja ili skrbnika. Propisuje se iznimka u slučaju kada se pregled osobe obavlja radi oduzimanja oružja ili predmeta prikladnih za napad ili samoozljeđivanje i tada pregled može obaviti osoba drugog spola. U slučajevima postojanja osnove sumnje da osoba predmete kaznenog djela skriva u tijelu, obavljanje tjelesne pretrage povjerit će se liječniku javne zdravstvene službe.

16. Pregled robe (članci 44. do 47.)

Člancima 44., 45., 46. i 47. propisano je da ovlašteni carinski službenik pri obavljanju nadzora može obaviti pregled robe, a nadzirane osobe dužne su mu to omogućiti na nesmetan način. Propisuje se i mogućnost uzimanja uzoraka radi provođenja analize ili drugog odgovarajućeg ispitivanja. Propisuje se da će postupak uzimanja uzoraka pravilnikom propisati ministar financija.

Omogućuje se da ovlašteni carinski službenik može pregledati robu i u slučaju kada se ne može povezati s bilo kojom osobom, a takva roba smatra se napuštenom. Isto tako omogućuje se da ako drugačije nije propisano posebnim propisom, Carinska uprava može radi uređivanja statusa robe poduzeti sve potrebne mjere, uključujući i njezinu prodaju, a ako prema posebnim propisima ne može biti u prometu u Republici Hrvatskoj roba će biti uništena.

17. Praćenje, zaustavljanje, pregled i pretraga prometnih sredstava (članak 48.)

Članak 48. propisuje da ovlašteni carinski službenik pri provedbi nadzora ima pravo pratiti i zaustaviti svako prijevozno sredstvo te ga pregledati i pretražiti. Isto tako, osobe koje upravljaju prometnim sredstvima prema kojima se primjenjuje ova ovlast dužne su zaustaviti prijevozno sredstvo i pokazati isprave i robu. Ovim člankom propisuje se i ovlast da u slučaju utvrđivanja osnove sumnje u kršenje propisa ovlašteni carinski službenik smije korištenjem tehničkih sredstava izvršiti pretragu prijevoznog sredstva. Nakon obavljene pretrage propisano je sastaviti zapisnik o pretrazi. Način postupanja ovlaštenih carinskih službenika prilikom zaustavljanja prometnih sredstava pravilnikom propisuje ministar financija.

18. Ulazak, pregled i pretraga poslovnih prostorija, prostora i objekata (članak 49.)

Člankom 49. daje se ovlaštenom carinskom službeniku ovlast ulaska pregleda i pretrage poslovnih prostorija, prostora, zemljišta i objekata. Pojašnjava se da se poslovnim prostorom smatra i stambeni prostor naznačen kao sjedište pravne ili fizičke osobe koja obavlja djelatnost ili ako se koristi kao poslovni prostor. Propisuje obvezu obavještanja odgovorne osobe prije ili nakon započinjanja pregleda. Propisuje da se pregled i pretraga ostalih prostorija i prostora koje nisu naznačene kao poslovni prostor i koje se ne koriste kao poslovni prostor može obaviti samo na temelju odobrenja tijela sudbene vlasti. Propisuje i da se o radnjama pregleda i pretrage poslovnih prostorija, prostora, zemljišta i objekata sastavlja zapisnik.

19. Privremeno oduzimanje robe i isprava (članci 50. do 53.)

Člancima 50., 51., 52. i 53. propisuje se ovlast privremenog oduzimanja robe te se roba, čiji je promet zabranjen ili ograničen ili za koju je propisana obvezatna mjera oduzimanja robe, mora oduzeti, dok se druga roba, koja je predmet nezakonitog postupanja, može se oduzeti. Propisuje se privremeno oduzimanje domaćih ili stranih sredstva plaćanja u skladu s deviznim i drugim

propisima kao i privremeno oduzimanja isprava. Propisuje se obveza izdavanje potvrde za privremeno oduzimanje robe, novčanih sredstava i isprava te uvijete i rokove vraćanja.

20. Uporaba sredstava prisile (članci 54. do 59.)

Članak 54. uređuje uvjete u kojima ovlaštene carinske službenice mogu upotrijebiti sredstva prisile (samo ako je raspoređen na radno mjesto koje je takvim određeno Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva financija i ako je položio ispit sukladno propisanom programu obuke.). Navedenim člankom se određuje da program obuke za uporabu sredstava prisile za ovlaštene carinske službenice donosi Vlada Republike Hrvatske.

Članak 55. definira sredstva prisile u smislu ovoga Zakona (tjelesna snaga, raspršivač s nadražujućom tvari, sredstva za vezivanje i vatreno oružje) te obvezuje ovlaštenog carinskog službenika da uvijek upotrijebi najblaže sredstvo prisile koje jamči uspjeh. Propisuje da način uporabe sredstava prisile pravilnikom propisuje ministar financija.

Članak 56. definira pojam uporabe tjelesne snage u smislu ovoga Zakona.

Članak 57. definira uvjete kad se smije, a kada ne smije uporabiti raspršivač s nadražujućom tvari.

Članak 58. definira uvjete za primjenu sredstava za vezivanje. Sredstva za vezivanje dopušteno je uporabiti radi sprječavanja otpora osobe ili odbijanja napada usmjerenog na ovlaštenog carinskog službenika, bijega osobe, samoozljeđivanja ili ozljeđivanja druge osobe.

Članak 59. uređuje ovlast nošenja i uporabu vatrene oružja. Propisuje da vatreno oružje smije nositi i uporabiti samo ovlaštene carinske službenice, koji je raspoređen na radno mjesto koje je takvim određeno Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva financija i koji je položio ispit sukladno propisanom programu obuke. Propisuje da ovlaštene carinske službenice smije uporabiti vatreno oružje samo u slučaju kad na drugi način ne može zaštititi svoj život ili život drugih osoba. Ovom odredbom propisuje se i obveza izdavanja naredbe prije uporabe vatrene oružja čime ovlaštene carinske službenice osobi protiv koje će uporabiti vatreno oružje mora izdati usmenu naredbu uzvikom: „STOJ, CARINA!“, nakon toga upozorenje i naredbu: „STOJ, PUCAT ČU!“, a neposredno prije uporabe vatrene oružja, ako to okolnosti dopuštaju, mora pucanjem u zrak upozoriti osobu o namjeri uporabe vatrene oružja kao sredstva prisile. Propisane su i iznimke u slučajevima kada je ugrožen njegov život ili život drugih osoba zbog vjerojatnog napada ili bi se dovelo u pitanje izvršenje službene zadaće. Isto tako, regulira se da se pucanje u zrak radi upozorenja, kao i pucanje radi traženja pomoći ne smatra uporabom vatrene oružja kao sredstva prisile u smislu ovoga Zakona. Propisano je i da način nošenja i uporabe vatrene oružja pravilnikom propisuje ministar financija dok vrstu vatrene naoružanja i streljiva koje koriste ovlaštene carinske službenice uredbom propisuje Vlada Republike Hrvatske.

21. Unutarnji nadzor i unutarnja kontrola (članak 60.)

Člankom 60. propisuje se nadležnost provedbe unutarnjeg nadzora nad zakonitošću rada i pravilnom primjenom propisa te unutarnje kontrole sa ciljem otkrivanja, utvrđivanja i sprječavanja kršenja zakonitosti rada i pravila službe od strane carinskih službenika. Određuje se da se provođenje mjera unutarnjeg nadzora i kontrole uređuje pravilnikom.

22. Prekršajni postupak (članci 61. i 62.)

Člancima 61. i 62. normativno se određuje pojam pojam carinsko-prekršajnog postupka kao prekršajnog postupka koji Carinska uprava vodi za prekršaje propisane ovim Zakonom, Zakonom o

provedbi carinskih propisa Europske unije, Zakonom o trošarinama i zakonima o posebnim porezima te prekršaje koji su takvima označeni drugim zakonom ili je provedba prekršajnog postupka stavljena u nadležnost Carinske uprave. Carinsko-prekršajni postupak Carinska uprava pokreće i vodi po službenoj dužnosti, a iznimno se može voditi na temelju optužnog prijedloga ovlaštenog tužitelja koji je ovlašten neposredno provoditi ili nadzirati provođenje propisa iz nadležnosti Carinske uprave te u drugim slučajevima propisanim odredbama Prekršajnog zakona. Carinsko-prekršajni postupak u prvom stupnju vodi Vijeće za prekršaje nadležnog područnog carinskog ureda, a Vijeće za prekršaje Središnjeg ureda odlučuje kada je propisana obveza odlučivanja u izmijenjenom sastavu vijeća za prekršaje te u drugim slučajevima propisanim Prekršajnim zakonom. Središnji ured i područni carinski ured mogu imati i više vijeća za prekršaje. Vijeće za prekršaje ima predsjednika i dva člana koji su ovlašteni carinski službenici, a imenuje ih ministar financija na prijedlog ravnatelja Carinske uprave.

23. Posebnosti u pravima, obvezama i odgovornosti carinskih službenika – opće odredbe (članci 63. do 86.)

Članak 63. propisuje primjenu ovoga Zakona kao *lex specialis* u odnosu na propise o državnim službenicima vezano uz radno-pravne odnose.

Članak 64. propisuje način biranja ravnatelja Carinske uprave (javnim natječajem), duljinu trajanja njegovog mandata (5 godina) te uvjete koje osoba mora ispunjavati za imenovanje (najmanje 15 godina radnog iskustva na poslovima iz djelokruga rada carinske i porezne službe, unutarnjih poslova ili drugih sigurnosnih, inspeksijskih i nadzornih službi i najmanje 10 godina na radnom mjestu rukovodećeg državnog službenika).

Članak 65. propisuje uvjete pod kojim se ravnatelj Carinske uprave može razriješiti prije isteka mandata na koji je imenovan. Tako se sukladno ovom članku, ravnatelja može razriješiti u slučaju kad podnese osobni zahtjev, radi trajne nesposobnosti za rad i obnašanje funkcije i prestankom službe po sili zakona.

Ovim se člankom propisuje i to da će slučaju prijevremenog razrješenja ravnatelja Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra privremeno, a najduže na 6 mjeseci, ravnateljem imenovati jednog od zamjenika ravnatelja.

Članak 66. propisuje način popunjavanja radnih mjesta rukovodećih carinskih službenika, i to: zamjenika i pomoćnika ravnatelja te pročelnika područnog carinskog ureda (putem javnog natječaja). Člankom se određuje da odabir kandidata za ovo radno mjesto provodi povjerenstvo koje se sastoji od predsjednika i tri člana koje imenuje ministar financija. Isto tako, definira se popunjavanje ovoga radnog mjesta u slučaju da temeljem javnog natječaja nije odabran te imenovan niti jedan kandidat. Tada se ovo radno mjesto može popuniti privremenim premještajem najdulje do 12 mjeseci.

Člankom 67. propisano je da zamjenika i pomoćnika imenuje i razrješuje ministar financija na prijedlog ravnatelja na razdoblje od 5 godina. Navedeni se mogu prijevremeno razriješiti iz istih razloga kao i ravnatelj Carinske uprave. Definirani su uvjeti koje osoba mora ispunjavati da bi se imenovala zamjenikom ravnatelja Carinske uprave (najmanje 15 godina radnog iskustva na poslovima iz djelokruga rada carinske i porezne službe, unutarnjih poslova ili drugih sigurnosnih, inspeksijskih i nadzornih službi i najmanje 10 godina na radnom mjestu rukovodećeg državnog službenika) i pomoćnikom ravnatelja (najmanje 10 godina radnog iskustva na poslovima iz djelokruga rada carinske i porezne službe, unutarnjih poslova ili drugih sigurnosnih, inspeksijskih i nadzornih službi i najmanje 5 godina na radnom mjestu rukovodećeg državnog službenika).

Članak 68. definira da se popunjavanje radnih mjesta ostalih rukovodećih carinskih službenika vrši putem internog oglasa i popunjavaju premještajem ili rasporedom.

Članak 69. propisuje uvjete za prijem u službu u Carinskoj upravi. Osoba uz opće uvjete mora ispunjavati i uvjete: da ima završenu najmanje srednju školu u četverogodišnjem trajanju, da ima odgovarajuće zdravstvene i psihofizičke sposobnosti i da ima prebivalište u Republici Hrvatskoj. Predviđena je i mogućnost da se Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva financija mogu propisati i drugi posebni uvjeti za prijam službenika.

Daje se ovlast ravnatelju da od ovlaštenih službi zatraži podatke o postojanju eventualnih sigurnosnih zapreka koje bi mogle biti od utjecaja na zakonitost i nezavisnost u obavljanju poslova carinskog službenika. Propisuje se uvjet pod koji se osoba ne smije primiti u carinsku službu.

Osoba kojoj je služba u tijelu državne vlasti ili pravnoj osobi s javnim ovlastima prestala zbog teške povrede službene dužnosti pravomoćnom odlukom nadležnog tijela.

Člankom 70. obvezuje se osoba koja je primljena, premještena ili raspoređena u carinsku službu na potpisivanje izjave o svom imovnom stanju, imovnom stanju svoje uže obitelji te potpisivanje izjave o suglasnosti za provjeru vjerodostojnosti podataka iz izjave.

Člankom 71. daje se ovlast čelniku Carinske uprave da može zatražiti od ovlaštenih službi podatke mjerodavne za procjenu sigurnosnih zapreka za rad službenika koji su zaposleni u Carinskoj upravi.

Člankom 72. propisuje se obveza carinskog službenika da se po pisanom nalogu ravnatelja Carinske uprave ili osobe koju on ovlasti podvrgne provjeri psihofizičke sposobnosti za obavljanje poslova na određenom radnom mjestu.

Članak 73. propisuje da se Pravilniku o unutarnjem redu Ministarstva financija utvrđuju radna mjesta carinskih službenika i da se sukladno tom Pravilniku carinski službenici raspoređuju na radna mjesta, vodeći računa o njihovom stručnom znanju, iskustvu, zvanju i rezultatima u radu, o čemu se donosi rješenje o rasporedu.

Članak 74. propisuje da carinski službenici obavljaju poslove prema rasporedu rada kojim se određuje mjesto i vrijeme trajanja rada, a način i kriterije izrade rasporeda rada pravilnikom propisuje ministar financija.

Člankom 75. predviđa se mogućnost trajnog ili privremenog premještaja carinskih službenika na drugo radno mjesto sukladno njihovoj stručnoj spremi, znanju i sposobnostima u istu ili drugu ustrojstvenu jedinicu Carinske uprave, u istom ili drugom mjestu rada. Propisuje se duljina trajanja privremenog premještaja. Daje se mogućnost ravnatelju Carinske uprave, odnosno pročelniku područnog carinskog ureda da procjeni potrebu da se carinskog službenika premjesti na drugo radno mjesto zbog: potrebe popunjavanja radnog mjesta na kojem se poslovi moraju obavljati u kontinuitetu povećanja broja izvršitelja radi povećanog opsega posla, bolje organizacije rada ili potrebe za angažiranjem drugog carinskog službenika na određenom radnom mjestu radi pravovremenog ili efikasnijeg obavljanja određenih poslova i zadataka. Regulira se plaća premještenog službenika te pravo na žalbu.

Člankom 76. jasno se utvrđuju prava koje službenik ostvaruje u slučaju privremenog premještaja, a vezana su uz smještaj, prehranu, odvojeni život, plaćeni dopust, naknadu troškova putovanja plaću, jednokratnu novčanu pomoć za svaka tri započeta mjeseca privremenog premještaja.

Člankom 77. utvrđuju se prava koje službenik ostvaruje u slučaju trajnog premještaja a nastavno na putne i selidbene troškove te troškove smještaja za carinskog službenika i njegovu obitelj. Propisuje se da službenik nema navedena prava ako je premješten na temelju osobnog zahtjeva.

Člankom 78. određuje se podložnost carinskih službenika periodičnim promjenama radnih mjesta sukladno Periodičnom programu promjene mjesta rada kojeg donosi čelnik Carinske uprave. Utvrđuju se i prava koje ima carinski službenik, a odnose se na plaću i putne troškove. Utvrđuje se i najveća udaljenost od radnog mjesta do mjesta prebivališta. Propisuje se iznimka od podložnosti periodičnim promjenama tako da se od promjene periodičnog mjesta rada mogu izuzeti ovlašteni carinski službenici koji su stekli posebna specijalistička znanja i vještine neophodna za obavljanje poslova na određenim radnim mjestima i ovlašteni carinski službenici s navršениh 30 godina radnog staža.

Člankom 79. propisuje se da ovlašteni carinski službenici ne smiju biti članovi uprave ili nadzornog odbora trgovačkog društva, članovi trgovačkih društava ili trgovci pojedinci ili imati 0,5% i više dionica, odnosno udjela u vlasništvu (kapitalu trgovačkog društva) ako nad njima Carinska uprava obavlja nadzor.

Člankom 80. propisuje se obveza carinskih službenika da u svim uvjetima osiguraju neometano obavljanje točno navedenih poslova Carinske uprave i to poslove nadzora, carinsko-sigurnosnih mjera i vođenja prekršajnog postupka.

Člankom 81. predviđena je zabrana obavljanja određenog carinskog posla kod pravnih ili fizičkih osoba sa čijim je vlasnikom ili članom upravnog ili nadzornog odbora carinski službenik u određenom srodstvu.

Člankom 82. predviđeno je da službenici Carinske uprave ne smiju koristiti u ne službene svrhe informacije, obavijesti ili druge podatke do kojih su došli prilikom obavljanja poslova službe i propisuje dužnost zaštite poslovne, službene i druge tajne.

Člankom 83. propisuje se obveze pridržavanja zaštitno – sigurnosnih mjera tijekom obavljanja poslova iz djelokruga rada carinske službe.

Člankom 84. uređuje se odgovornost za štetu koju carinski službenik počini trećim osobama, te mogućnost osiguranja besplatne pravne pomoći kada se protiv ovlaštenog carinskog službenika vodi kazneni postupak zbog uporabe sredstava prisile ili drugih radnji u obavljanju službenog posla. Uređuje se i besplatna pravna pomoć građaninu, koji je pružio pomoć carinskom službeniku u njegovom zakonitom postupanju.

Člankom 85. utvrđuje se pravo na besplatan prijevoz kao i pravo na osiguranje koje imaju putnici koji su platili javni prijevoz na teret prijevoznika ovlaštenom carinskom službeniku pri obavljanju carinskog nadzora prometa s inozemstvom.

Člankom 86. utvrđuju se prava carinskog službenika, koji je odlukom nadležnog tijela proglašen nesposobnim za obavljanje poslova zbog oboljenja ili ozljede koja je nastupila u obavljanju službe ili vezano uz obavljanje službe, kao i carinskog službenika koji u obavljanju službe ili vezano uz obavljanje službe izgubio život.

24. Radno vrijeme (članci 87. do 90.)

Člancima 87., 88., 89. i 90. propisuje se vrijeme u kojem se obavljaju carinski poslovi i to tako da se carinski poslovi obavljaju 24 sata dnevno, tjedno radno vrijeme carinskog službenika u pravilu se

raspoređuje na 5 radnih dana i traje 40 sati. Daje se mogućnost čelniku Carinske uprave da raspored radnog vremena odredi ovisno o potrebama službe, mjesnim prilikama, odnosno za pojedine ovlaštene carinske službenike i na drugi način. Propisuje se obveza rada carinskih službenika u smjenama, i to: u prvoj, drugoj i trećoj smjeni, u turnusu, sa dvokratnim radnim vremenom, kao i prekovremenom radu.

Propisuje se obveza carinskih službenika da po nalogu ravnatelja budu pripravnici za rad izvan radnog vremena kao i pravo na naknadu za svaki sat pripravnosti.

25. Plaća i klasifikacija radnih mjesta te zvanja carinskih službenika (članci 91. do 94.)

Članak 91. propisuje način utvrđivanja plaće carinskih službenika te klasifikaciju radnih mjesta carinskih službenika koja ovisi o složenosti poslova, stručnoj spremi, carinskom zvanju, stupnju odgovornosti i ovlasti za donošenje odluka te samostalnosti u radu. Radna mjesta se klasificiraju u tri kategorije i to na radna mjesta rukovodećih carinskih službenika, radna mjesta viših carinskih službenika radna mjesta nižih carinskih službenika. Propisuje se da klasifikaciju radnih mjesta i carinskih zvanja, vrijednosti koeficijenata složenosti poslova i uvjete za radna mjesta i stjecanje carinskih zvanja, dodatke na posebne uvjete rada, visinu naknade za pripravnost te kriterije i najviši mogući iznos dodatka za natprosječne rezultate u radu za carinske službenike utvrđuje posebnom uredbom Vlada Republike Hrvatske.

Člankom 92. utvrđuju se carinska zvanja od najvišeg prema najnižem i to glavni carinski savjetnik, viši carinski savjetnik, samostalni carinski savjetnik, carinski savjetnik mlađi carinski savjetnik, viši carinski nadzornik, samostalni carinski nadzornik carinski nadzornik, mlađi carinski nadzornik, viši carinik, samostalni carinik, carinik i mlađi carinik. Propisuje se da se carinsko zvanje stječe ovisno o stupnju obrazovanja, odgovarajućem radnom iskustvu, godišnjim ocjenama te položenom ispitu za carinsko zvanje.

Člankom 93. utvrđuje se način i uvjeti stjecanja carinskog zvanja za vježbenike i za osobe s radnim iskustvom.

Člankom 94. uređuje se izračun osiguranja staža i to tako da se zbog težine i prirode poslova te posebnih uvjeta rada u staž osiguranja pojedinih ovlaštenih carinskih službenika Carinske uprave svakih 12 mjeseci efektivnog rada provedenih na takvim poslovima računa kao 14 mjeseci staža osiguranja. Propisuje se da će radna mjesta kojima se staž osiguranja računa u povećanom trajanju uredbom utvrditi Vlada Republike Hrvatske.

26. Stručno osposobljavanje carinskih službenika (članci 95. do 97.)

Člankom 95. propisuje se obveza za neprekidnim stručnim usavršavanjem i osposobljavanjem te podvrgavanju provjeri stručne osposobljenosti ovlaštenih carinskih službenika.

Člankom 96. utvrđuje se mogućnost slanja ovlaštenog carinskog službenika na obrazovanje i usavršavanje u drugo državno tijelo ili ustanovu u Republici Hrvatskoj ili u inozemstvo kao i obrazovanje i usavršavanje službenika drugih državnih tijela u obrazovnom centru Carinske uprave.

Člankom 97. regulira se državni stručni ispit za ovlaštene carinske službenika.

27. Carinska priznanja i nagrade (članak 98.)

Člankom 98. uređuju se priznanja i nagrade koje se mogu dodjeljivati carinskim službenicima kao i drugim osobama i službama za njihov doprinos u radu carinske službe.

Propisuje se da vrste priznanja, postupak dodjele priznanja i novčanih nagrada i visine novčanih nagrada Pravilnikom propisuje ministar financija, na prijedlog čelnika Carinske uprave.

28. Sredstva za rad Carinske uprave (članak 99.)

Člankom 99. uređuje se osiguravanje sredstava za rad Carinske uprave. U okviru sredstava za rad osiguravaju se sredstva za opremanje i modernizaciju rada carinske službe, za nagrađivanje carinskih službenika za rad na projektima, u povjerenstvima te sudjelovanje u programima edukacije i stručnih usavršavanja, nagrađivanje carinskih službenika i namještenika na temelju uspješnosti u obavljanju službene i radne dužnosti, prigodni dar djeci umrlih carinskih službenika i namještenika i prigodni dar djeci carinskih službenika i namještenika koji žive u naročito teškim socijalnim prilikama, a prema odluci ravnatelja, novčanu pomoć carinskim službenicima i namještenicima za plaćanje troškova školovanja djece s invaliditetom, novčanu pomoć djeci umrlih carinskih službenika i namještenika, u visini troškova školovanja za vrijeme redovitog školovanja, plaćanje troškova za zdravstvene potrebe djeci carinskih službenika i namještenika, operativne zahvate, liječenja, nabavu lijekova i ortopedskih pomagala i drugo koji nisu pokriveni osnovnim, dopunskim i privatnim zdravstvenim osiguranjem, naročito teške socijalne i zdravstvene potrebe carinskih službenika i namještenika te njihove uže obitelji koji žive u naročito teškim socijalnim prilikama ili kojima je zbog teško narušenog zdravstvenog stanja ta pomoć potrebna, a prema odluci ravnatelja, redovite zdravstvene sistematske preglede carinskih službenika i namještenika jednom godišnje, stambene potrebe carinskih službenika i namještenika, grobno mjesto carinskom službeniku koji je u obavljanju službe ili vezano uz obavljanje službe izgubio život, a ako obitelj isto ne posjeduje.

29. Odgovornost za povrede službene dužnosti (članci 100. do 117.)

Člancima 100., 101. i 102. propisuje se disciplinska odgovornost carinskih službenika. Navode se lakše i teže povrede službene dužnosti, a koje se propisuju i ovim Zakonom, odnosno koje ne obuhvaćaju odredbe Zakona o državnim službenicima posebice u dijelu disciplinske odgovornost za nedolično ponašanje carinskog službenika i van službe, a što ima za posljedicu nanošenje štete ugledu službe te disciplinska odgovornost za nepostupanje po napucima i uputama za rad koje donosi Središnji ured o primjeni propisa iz djelokruga rada carinske službe.

Člancima 103., 104., 105., 106., 107. i 108. propisuje se ustroj prvostupanjskih i drugostupanjskih disciplinskih sudova. Predviđeno je da se predsjednik i članovi Prvostupanjskog i drugostupanjskog disciplinskog suda imenuju iz redova Ministarstva financija, Carinske uprave. Predviđeno je ustrojavanje Prvostupanjskog disciplinskog suda Carinske uprave sa sjedištem u Središnjem uredu Carinske uprave u Zagrebu za odlučivanje o teškim povredama službene dužnosti za sve službenike Carinske uprave u prvom stupnju i lakim povredama službene dužnosti u drugom stupnju.

Također se predviđa ustrojavanje Drugostupanjskog disciplinskog suda sa sjedištem u Središnjem uredu Carinske uprave u Zagrebu za odlučivanje o teškim povredama službene dužnosti službenika Carinske uprave. Regulira se struktura, imenovanje i broj članova potrebnih za donošenje odluka u Prvostupanjskom disciplinskom postupku. Regulira se struktura, imenovanje, i broj članova potrebnih za donošenje odluka u Drugostupanjskom disciplinskom postupku. Regulira se struktura i imenovanje tajnika i zapisničara Prvostupanjskog i Drugostupanjskog disciplinskog suda. Predviđaju se materijalna prava predsjednika članova, tajnika i zapisničara Prvostupanjskog i Drugostupanjskog disciplinskog suda za njihov rad.

Člancima 109. i 110. propisuje se pokretanje, vođenje i donošenje odluke za lakše i teže povrede službene dužnosti.

Člankom 111. propisuje se izgled i sadržaj zaglavlja akta koji se koristi u poslovanju Prvostupanjskog i Drugostupanjskog disciplinskog suda.

Također se propisuje izgled i sadržaj pečata koji se upotrebljava na aktima Prvostupanjskog i Drugostupanjskog disciplinskog suda.

Člancima 112. i 113. propisuju se pravni lijekovi i rokovi protiv odluka Prvostupanjskih disciplinskih sudova Carinske uprave koje su donesene za lake i teže povrede službene dužnosti.

Člankom 114. propisuju se uvjeti pod kojima se ovlaštene carinski službenici mogu udaljiti iz službe zbog teže povrede službene dužnosti ili kada je protiv njega pokrenut kazneni postupak, te upute o pravnom lijeku protiv odluke o udaljenju iz službe. Propisuje se da je ravnatelj dužan udaljiti iz službe carinskog službenika protiv kojeg je pokrenut kazneni postupak ili postupak zbog teške povrede službene dužnosti zbog djela s obilježjima korupcije. Uređuje se trajanje udaljenja iz službe.

Članak 115. propisuje iznimni slučaj udaljenja carinskog službenika iz službe kojim carinski službenik može biti udaljen iz službe i prije nego što je protiv njega pokrenut postupak pred Prvostupanjskim disciplinskim sudom Carinske uprave zbog teške povrede službene dužnosti u slučaju opravdane sumnje da je počinio tešku povredu službene dužnosti s obilježjima korupcije.

Propisuje se rok podnošenja zahtjeva Prvostupanjskom disciplinskom sudu te se uređuju okolnosti vezane uz prestanak pravnih posljedica udaljenja iz službe.

Člankom 116. propisuju se pravni lijekovi i rokovi protiv odluka Prvostupanjskog disciplinskog suda Carinske uprave kod odluka o udaljenju iz službe.

Člankom 117. propisuje obvezu oduzimanja službene značke i iskaznice, oružja i drugih sredstva koja su mu povjerena za obavljanje posla te zabrana nošenja odore za vrijeme udaljenja iz službe.

30. Prekršajne odredbe (članci 118. do 120.)

Člankom 118. predlaže se propisivanje prekršajnog djela čiji se zakonski opis odnosi na različite moduse radnje izvršenja onemogućavanja, sprječavanja ili nepoštivanja naredbi ovlaštenog carinskog službenika u provedbi mjera carinskog nadzora i ovlaštenja propisanim Zakonom, a koje po obilježjima počinjenja ne ostvaruju obilježja kaznenog djela u odnosu na sprječavanje službene osobe u obavljanju službene radnje. Uzimajući u obzir moguću težinu posljedica koje bi nastale počinjenjem prekršaja iz ovoga članka, posebice u odnosu na primjeni carinskih ovlasti i poštovanja instituta carinske službe propisuju se visine novčanih kazni u rasponu od 10.000,00 do 500.000,00 kuna za pravnu osobu i novčanu kaznu od 3.000,00 do 100.000,00 kuna za odgovornu osobu u pravnoj osobi kao i za fizičku osobu. Također se predviđa novčana kazna od 10.000,00 do 200.000,00 kuna za fizičku osobu obrtnika i osobu koja obavlja drugu samostalnu djelatnost ako je prekršaj počinjen u vezi s obavljanjem obrta ili druge samostalne djelatnosti.

Člankom 119. predlaže se propisivanje prekršajnog djela čiji se zakonski opis odnosi na različite moduse radnje kojim se ne poštuju upozorenja koja daju ovlaštene carinski službenici ili se prema ovlaštenim carinskim službenicima odnosi nepristojno ili uvredljivo, a koje po obilježjima počinjenja ne ostvaruju biće kaznenog djela u odnosu na sprječavanje službene osobe u obavljanju službene radnje. Uzimajući u obzir moguću težinu posljedica koje bi nastale počinjenjem prekršaja iz ovoga članka, posebice u odnosu na primjeni carinskih ovlasti i poštovanja instituta carinske službe propisuju se visine novčanih kazni u rasponu od 5.000,00 do 300.000,00 kuna za pravnu

osobu i novčana kazna od 2.000,00 do 70.000,00 kuna za odgovornu osobu u pravnoj osobi kao i za fizičku osobu. Također se predviđa novčana kazna od 3.000,00 do 100.000,00 kuna za fizičku osobu obrtnika i osobu koja obavlja drugu samostalnu djelatnost ako je prekršaj počinjen u vezi s obavljanjem obrta ili druge samostalne djelatnosti.

Člankom 120. predlaže se propisivanje prekršajnog djela čiji se zakonski opis odnosi na zlouporabu odore i oznaka koje su po boji, izgledu i oznakama jednake ili slične službenoj odori i oznakama Carinske uprave.

Ujedno se, zbog težine inkriminacije, predlaže pripisivanje zaštitne mjera oduzimanja predmeta prekršaja. Propisuju se visine novčanih kazni u rasponu od 2.000,00 do 200.000,00 kuna za pravnu osobu i novčana kazna od 1.000,00 do 30.000,00 kuna za odgovornu osobu u pravnoj osobi kao i za fizičku osobu. Također se predviđa novčana kazna od 2.000,00 do 50.000,00 kuna za fizičku osobu obrtnika i osobu koja obavlja drugu samostalnu djelatnost ako je prekršaj počinjen u vezi s obavljanjem obrta ili druge samostalne djelatnosti.

31. Prijelazne i završne odredbe (članci 121. do 125.)

Članak 121. propisuje radno – pravni položaj carinskih službenika koji su zatečeni na poslovima srednje stručne spreme, a nisu završili četverogodišnje školovanje.

Članak 122. uređuje postupanje da stupanjem na snagu ovoga Zakona nastavljaju s radom: Središnja komisija za carinske prekršaje pri Središnjem uredu Carinske uprave odlučuje o žalbama protiv prvostupanjskih rješenja o prekršaju za prekršajne postupke koji su pokrenuti do 1. listopada 2002. godine; Vijeće za prekršaje do imenovanja Vijeća za prekršaje iz članka 62. ovoga Zakona; Prvostupajski disciplinski sud Carinske uprave i Drugostupajski disciplinski sud Carinske uprave koji odlučuju o povredama službene dužnosti carinskih službenika, te uređuje postupanje u predmetima koji su u tijeku, a nisu dovršeni do stupanja na snagu ovoga Zakona.

Člankom 123. utvrđuje se rok za donošenje podzakonskih propisa za izvršenje predloženog zakona. Vlada Republike Hrvatske i ministar financija donijet će podzakonske propise koje su ovlaštene donijeti prema odredbama ovoga Zakona u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Do stupanja na snagu novih podzakonskih propisa ostatak će na snazi odredbe važećih podzakonskih propisa (označeni su u odredbi stavka 3. ovoga članka) ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Člankom 124. određuje se prestanak važenja Zakona o carinskoj službi i to danom stupanja na snagu ovoga Zakona.

Člankom 125. utvrđuje se početak primjene ovoga Zakona.

IV. SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu predloženog Zakona nije potrebno izdvajanje posebnih sredstava na teret državnog proračuna Republike Hrvatske, te provedba istoga neće imati utjecaja na povećanje rashoda carinske službe.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU OVIM KONAČNIM PRIJEDLOGOM U ODNOSU NA ONA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU RAZLIKE NASTALE

Hrvatski sabor je na osmoj sjednici, 19. travnja 2013. godine prihvatio Prijedlog zakona o carinskoj službi, te uputio predlagatelju primjedbe, prijedloge i mišljenja radi pripreme Konačnog prijedloga zakona. Sve primjedbe i prijedlozi pomno su razmotreni. Konačni prijedlog zakona o carinskoj službi u bitnom se ne razlikuje od teksta Prijedloga zakona već su pojedine odredbe nomotehnički doradene, a prema prijedlogu Odbora za zakonodavstvo i to:

U članku 113. uvažavajući prijedlog Odbora za zakonodavstvo, u stavku 3. iza riječi: „dužnosti“ dodane su riječi: „žalba nije dopuštena“.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Primjedba Odbora za zakonodavstvo nije prihvaćena u odnosu na odredbu članka 59. stavka 9., a kojom se propisuje da će način nošenja i uporabe vatrenog oružja pravilnikom propisati ministar financija u smislu da isti nije neophodan jer stavci 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. i 8. članka 59. detaljno propisuju način uporabe vatrenog oružja.

Kako se predmetnim pravilnikom propisuje i niz drugih posebnosti koje se odnose na način nošenja vatrenog oružja od strane ovlaštenih carinskih službenika u smislu nošenja istoga u službeno propisanoj futroli, na strani ruke kojom se rukuje vatrenim oružjem, propisuje se obveza i način izvješćivanja u slučajevima uporabe vatrenog oružja, odnosno sve druge pojedinosti koje nisu propisane normama Konačnog prijedloga zakona, a po svome sadržaju su predmet normativnog uređenja kroz pravilnik, mišljenja smo da tekst predmetnog članka 56. stavka 9. nije upitan.

Primjedba Odbora za zakonodavstvo da je u članku 123. stavku 1. nužno ispraviti pozivanje na članak 91. jer se radi o stavku 5., a ne stavku 6., ne može se prihvatiti iz razloga što je prihvaćen prijedlog Ministarstva uprave koji se odnosi na članak 91. u kojem je izmijenjen stavak 4. i dodan novi stavak 5., tako da je dosadašnji stavak 5. u članku 91. postao stavak 6.

U odnosu na Izvješće s rasprave o Prijedlogu zakona o carinskoj službi koji je Odbor za financije i državni proračun raspravio na 31. sjednici održanoj 11. travnja 2013. godine i iznio mišljenje da se Prijedlogom zakona radi o velikoj reorganizaciji carinske službe, pa je stoga izražena sumnja kako u državnom proračunu Republike Hrvatske neće trebati osigurati dodatna sredstva napominjemo da je u 2012. godini provedena prva faza reorganizacije Carinske uprave, te se Konačnim prijedlogom zakona stvaraju pretpostavke za provedbu druge faze preustroja. Kako su ove dvije faze uzajamno povezane za istaknuti je da su sva sredstva potrebna za provedbu Konačnog prijedloga zakona posebice u dijelu provedbe reorganizacije, na vrijeme planirana u prošloj kalendarskoj godini za 2013. godinu, a sukladno postupku planiranja i izradi projekcija temeljem kojih se izrađuje prijedlog za državni proračun Republike Hrvatske.

Slijedom daljnjeg izraženog mišljenja da je u obrazloženju Konačnog prijedloga zakona trebalo navesti podatke o broju zaposlenih u Carinskoj upravi, njihovoj kvalifikacijskoj strukturi, procjeni broja carinskih službenika koji su višak, te način njihovog zbrinjavanja, predlagatelj navodi, kako je sa danom 31. prosinca 2012. godine u Carinskoj upravi bilo zaposleno 3.051 službenika i to VSS – 694 ili 22%, VŠS - 572 ili 19%, SSS - 1751 ili 58%, NSS - 34 (namještenici IV vrste) ili 1%.

Konačnim prijedlogom zakona o carinskoj službi ne propisuju se predmetni podaci, međutim indirektno odredbe Konačnog prijedloga zakona kojim će se između ostaloga definirati djelokrug rada i poslovi Carinske uprave istovremno će, omogućiti i stvaranje zakonodavne pretpostavke, da carinska služba kroz postojeće administrativne kapacitete u okviru stručnog usavršavanja i dodatnog educiranja ojačaju operativne sposobnosti primjene zakonom propisanih ovlasti, a sve u cilju da budu u potpunosti sposobni djelotvorno provoditi propise carinskog, trošarinskog i poreznog sustava Europske unije i Republike Hrvatske te osigurati njihovu učinkovitu primjenu i provedbu.

U odnosu na izraženo mišljenje da je trebalo iznijeti i podatke o strukturi i dodatnoj edukaciji zaposlenih u Carinskoj upravi koja zadovoljava sve EU standarde u vezi s izraženim mišljenjem navodimo da se u Ministarstvu financija, Carinskoj upravi kontinuirano provodi edukacija i to opća i specijalistička izobrazba svih službenika. Tijekom 2012. godine provedena je 141 obrazovna aktivnost (seminari, radionice, tečajevi i stručni sastanci) za 2.960 polaznika, a u prvom kvartalu 2013. godine 37 obrazovnih aktivnosti za 739 polaznika, što ukupno predstavlja 178 obrazovnih aktivnosti na kojima je educirano 3.699 carinskih službenika (ciljane grupe pojedinih službenika više puta su educirane po različitim područjima).

Edukacije službenika obuhvaćaju sva stručna područja iz nadležnosti Carinske uprave s posebnim naglaskom na edukacije o primjeni europskih propisa koji će se primjenjivati pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji, odnosno 1. srpnja 2013. godine i to iz područja carinskog sustava i procedura, trošarinskog sustava i posebnih poreza te osiguranja carinskog i trošarinskog duga, carinske tarife, vrijednosti i podrijetla robe, nadzora, suzbijanja krijumčarenja droga, roba vojne i dvojne namjene te iz područja „Jačanje antikorupcijskih aktivnosti“, kao i praktičnom obukom carinskih službenika u primjeni informacijskog sustava Carinske uprave.

U odnosu na primjedbe i prijedloge koje su tijekom sjednice Hrvatskoga sabora na Prijedlog zakona o carinskoj službi iznijeli zastupnici: Ivan Šuker, Mladen Novak, Branko Vukšić, Ana Lovrin, Stjepan Milinković i Zlatko Tušak predlagatelj navodi da nakon što je sve primjedbe, prijedloge i mišljenja pomno razmotrio, iste nije prihvatio iz razloga što su primjedbe općenite i ne odnose se na sam tekst Prijedloga zakona.